

Жэпхужьымра ЭШХЫМО 2-нэ нап.

Maxyok

3-нэ нап.

Билал Парих

4-нэ нап.

4-нэ нап.

Хэкіцэдахэр ягу къагъэкіыж

Дыгъуасэ Къэбэрдей-Балъкъэр Рес- УФСБ-м, ОМОН-м, ФСИН-м, военкома-

публикэм ягу къыщагъэк і ыжащ Хабзэ- тым. Абы хэк і уэдащ хабзэхъумэ і энаті эм

хъумэ Іэнатіэхэм я лэжьакіуэу 2005 и лэжьакіуэ 35-рэ, ціыху къызэрыгуэкіыу

гъэм жэпуэгъуэм и 13-м Налшык къы- 14, щІэпхъаджащІэу 95-рэ, цІыхуи 100

КъБР-м и Ізтащхьэ Кіуэкіуэ Казбек зи бэрдей-Балъкъэрым щыіэм и унафэщі-

къулыкъу пэрыту хэкІуэдахэм я фэеплъым хэмрэ щылажьэхэмрэ дыгъуасэ щызэ-

Урысейм и УФСИН-м и управлензу Къз-

хуэсат КъБР-м и УИС-м хэту зэхэуэм хэ-

хэм пэува шалэхэм папшэ ики дэтхэнэ-

Хабзэхъумэ ІэнатІэхэм я лэжьакІуэу

хэкІуэдахэм я фэеплъ махуэм теухуа

зэхыхьэхэр щы ащ республикэм и щына-

лъэ псоми. Бахъсэн район администра-

цэм и пресс-ІуэхущІапІэм и унафэщІ

Чылар Аринэ къызэрытхуитхамкІэ. Уры-

сейм и МВД-м и «Бахъсэн» къудамэми

лэнхэр піалъэкіэ зыгъэзащіэ Балъкъыз

кіуэдахэм я адэ-анэхэр, еджакіуэ ціыкіухэр.

хигъэщащ зэпэщізувэныгъэм зи гъащіэр

абыхэм я фэеплъ нэхур иджыри куэдрэ я

Ислъэмей къуажэм дэт 3-нэ курыт еджа-

хэкІуэдахэм я фэеплъу шархэр уэгум ира-

зэхыхьэхэр къыщызэрагъэпэщащ.

Балъкъыз Артур къыщыпсалъэм къы-

ми ахъшэкіэ защіигъэкъуащ.

Абыхэм фІыщІэ яхуищіаш

шіэпхъаджащіэхэм яіэщіэкіуэда- уіэгьэ хъуауэ щытащ.

ІэнатІэ

мыхьэнэшхуэ

Урысейм и Президент Путин Владимир къащищІа пщэрылъхэм япкъ иткіэ, ЖКХ-м и унафэр зезыгъакІуэхэм я къалэн нэхъыщхьэхэм ящыщщ а ІэнатІэм зегъэужьыным зи мылъку къыхэзылъхьэну хуейхэр трагъэгушхуэныр.

Урысейм и вице-премьер Хуснуллин Марат жиlащ псэупіэ-коммунальнэ ІэнатІэр егъэфІэкІуэным теухуауэ Іэмал зыбжанэ зэрыщы і эр. Абы зи гугъу ищі ар Лъэпкъ зэІузэпэщыныгъэмкІэ фондым и ахъшэр Псэупіэ-коммунальнэ ІэнатІэмкІэ фондым тегуэшэнымрэ инфраструктурэм тещІыхьа кредитхэмрэщ. Апхуэдэуи Хуснуллин Марат къыхигъэщащ хьэуар фіэкіуапхъэщ. Псом хуэ- зыуфіей гъуэзхэр (псэупіэкоммунальнэ ІэнатІэм епхахэр) нэхъ мащІэ зэращІы-

QR-код Іэмалым дэри дыхуокІуэ

КъБР-м и Іэтащхьэ Кіуэкіуэ Казбек «муниципальнэ сыхьэт» зэіущіэр иригъэкіуэкіащ. Абы хэтащ КъБР-м и Правительствэм и Унафэщі Мусуков Алий, КъБР-м и Іэтащхьэм и Администрацэм и унафэщІ Къуэдзокъуэ Мухьэмэд, вице-премьер Хъубий Марат, КъБР-м узыншагъэр хъумэнымкіэ и министр Къалэбатэ Рустам, район Іэ-

ЗЭІУЩІЭМ щытепсэльыхьащ льэпкь проектхэр зэрагьэзащіэмрэ республикэм коронавирусым зэрызыщиубгъум и щытыкІэмрэ.

Мусуков Алий жиlащ лъэпкъ проектхэм хухаха ахъшэр къэгъэсэбэпыныр мы зэманым процент 68.7-к І э зэрагъэзэщ Іар. Къищынэмыщіауэ, абы и гугъу ищіащ Тэрч, Прохладнэ, Май районхэм дэт жьы хъуа унэхэм цІыхухэр къыщІэгъэІэпхъукІыным теухуа программэр зэрагъэзащІэми. Районищым я Іэтащхьэхэр къытеувы ащ мы зэманым я Іуэхур здынэсам. Республикэм и Іэтащхьэм абыхэм пщэрылъ ящищіащ ухуэны-

гъэхэр зэращіым и фіагъым ткіийуэ кіэлъыплъыну. ЗэІущІэм гулъытэ хэха щигъуэтащ коронавирусым и щытыкІэр зыхуэдэм. Къалэбатэ Рустам жиІащ мы зэманым ирихьэл эу сымаджэхэм я бжыгъэм зэрыхэхъуэжыр, махуэ къэс узыфэр цІыхуи 100-м нэсым къазэрыпкърыхьэр. Иужьрей жэщ-махуэм КТ-къэхутэныгъэхэмкіэ «ковид» пневмоние яІзу цІыхуи 194-рэ ятхащ. Мы зэманым сымаджэхэм папщіэ гъуэльыпіэ 1257-рэ хьэзыру щыіэщ. Ціыху 1151-рэ ягъэгъуэлъаш, реанимацэхэм сымаджэ 121-рэ щіэлъщ, коронавирусым махуэ къэс цІыхуи 3-4 йолІыкІ.

Къалэбатэм жиlащ кислородым зэрыхуэныкъуэм махуэ къэс зэрыхэхъуэр: республикэм и сымаджэщхэр зы жэщ-махуэм тонн 14,5-рэ хуейщ, тхьэмахуэ и пэ ар тонн 11-у щытащ, мазэ и пэ - тонни 7-у.

Махуэ къэс сымаджэ хьэлъэу цІыхуи 100-м нэс ягъэгъуэлъ. Зэман гъунэгъум узыфэм щыпэщІэт сымаджэщ иджыри къыщызэјуахынущ СПИД-м епха центрымрэ Тэрч щіыналъэм и сымаджэщ нэхъыщхьэмрэ.

Министрым къыхигъэщащ коронавирус узыфэм пэщІэтыным Налшык Къалэ клиникэ сымаджэщ №1-мрэ №2-мрэ, Май, Прохладнэ къалэхэм, Прохладнэ районым я сымаджэщхэр зэрытещІыхьар. Хирургие къудамэм и лъэныкъуэкІэ иджыпсту нэхъыбэу лажьэр Республикэ клиникэ сымаджэщымрэ Бахъсэн къалэ округымрэ Бахъсэн щІыналъэмрэ я сымаджэщ нэхъыщхьэхэмрэщ.

Министрым жиlащ коронавирусым илыкіхэр нэхъ машіэу здэщыІэр вакцинэр цІыху нэхъыбэм зыхезыгъэлъхьахэр зэрыарар. Абы дыщІигъуащ вакцина езыгъэщ ауэ сымаджэ хъуахэм я бжыгъэр зэрымащ Гэдыдэр, узыфэр нэхъ тыншу абыхэм зэрапкърык ыр ик и зи ныбжьыр илъэс 65-м щхьэдэхахэр узыфэм къелынымкІэ мастэ зэрыхэlум мыхьэнэшхуэ зэриlэр.

Хъубий Марат жиlащ къэралым и щІыналъэ псоми, сымаджэхэм я бжыгъэм щемылъытауэ, коронавирусым зимыубгъун щхьэкіэ зыхуэкіуэ Іэмалхэр зэрыщагъэткіийр. Апхуэдэуи Роспотребнадзорым и лэжьыгъэри егъэткий санитар дохутыр нэхъыщхьэм и унафэр къызэпауду вакцинэ езымыгъэщіа лэжьакіуэхэр Іэнатіэ Іузыгъэтхэм ятещіыхьауэ.

- Ди жагъуэ зэрыхъунщи, нобэ куэдым я гугъэщ вакцинэм хуэмыныкъуэу. Арщхьэкіэ сымаджэщхэм щіэлъым я бжыгъэм уеплъмэ, щытыкІэр гугъущ. Узыфэр нэхъ шынагъуэ дыдэу щызэбгрыкі лъэхъэнэм гъуэлъыпіэ 1600-м нэс дгъэхьэзыру щытащ, къапщтэмэ, а бжыгъэм иджыпстуи дыхуокІуэ. Кислородым теухуауэ щытыкІэр тыншкъым. Ар Краснодар, Ставрополь къалэхэм нэс патруль машинэ щІыгъуу къредгъэшын хуей мэхъу. Жэщ къэс машинэм дыпоплъэ, зыгуэр къэмыхъуу и чэзум ар къызэрысыным дытегузэвыхьу. Зэрыщытыр вжесізу аращ, - къыхигъэщащ КъБР-м и Ізтащ-

Кіуэкіуэ Казбек пщэрылъ ящищіащ щіыналъэхэмрэ къалэ округхэмрэ вакцинэ зэрыщащіым кіэлъыплъ гуп къызэрагъэпэщыну, ціыхухэр адэкій а Іуэхум къыхураджэну. КъБР-м и Іэтащхьэм хигъэгъуэзащ Къэбэрдей-Балъкъэрым и социальнэ ІуэхущІапіэхэмрэ нэгъуэщІхэмрэ щІыхьэн папщіэ, зэман гъунэгъум QR-код Іэмалыр къагъэсэбэпыным зэры-

adyghe@mail.ru №123 (24.249) ● 2021 гъэм жэпуэгъуэм (октябрым) и 14, махуэку ● Тхьэмахуэм щэ къыдокI ● И уасэр зы тумэнщ ● adyghepsale.ru джылыным Зызыужьыпхъэ зэриІэм.

> **Къэбэрдей-Балъкъэрым** рыхубжьэрыхухэр зэрыдаш **и Іэтащхьэр хэтащ УФ-м** щІыкІэр егъэфІэкІуэным Ухуэныгъэмрэ коммунальнэ Іэнатіэмкіэ и къыхагъэщащ щіыналъэ-Къэрал Советым и ко- хэм я инженер сетхэр жьы миссэм и зэlущlэм. Ар ири- дыдэ зэрыхъуар. гъэкіуэкіаш комиссэм и унафэщі, Тэтэрстаным и Іащ псэупіэ-коммунальнэ президент

ЗЭІУЩІЭР теухуауэ щы-ІэнатІэм и лэжьыгъэр зэрырагъэфІэкІуэну Іуэхухэм. Псом хуэмыдэу тепсэлъы- мэм. хэм зэрызрагъэужьыпхъэм. ЗэІущІэм хэтахэр къытеухуэу гъэплъыным хэлъ шым техьэ уасэр зы ным ехьэліа лэжьыгъэхэр фіагъхэм, коммунальнэ кіэ- бгъэдыхьэкіэм тету гъэбел- зэраубзыхуар.

бэрдей-Балъкъэр Респуб-

Бортников Александр.

псэупіэ- епха гугъуехьхэм. Апхуэдэуи

Минниханов Рустам жи-Минниханов Ізнатізм и лэжьыгъэр зэрырагъэфІэкІуэнум теухуауэ шІыналъэхэм я Іуэху еплъыкІэхэм мы зэманым зэрытащ псэупіэ-коммунальнэ хэплъэр. Гулъытэ хэха хуащі фэтэр куэду зэхэт унэхэр зэрызэрагъэпэщыж програм-Къызэрыхагъэщамхьаш лъэпкъ проектхэм хы- кlэ, Іуэхутхьэбзэхэм щат хьэу, псэупіэ-коммунальнэ ахъшэр зыхуэдизын хуейр Іэнатіэм епха Іуэхущіапіэ- зэраубзыху щіыкіэр егъэмыдэу тепсэлъыхьащ кІэвы аш унэхэр шхьэхүэ-шхьэ- рыхубжьэрыхур къызэрыха-

ЩІэпхъаджагъэм зэрыпэщІэтыр

ФСБ-м и управлензу Къз- щІэм щытепсэльыхьащ. Дунейпсо щІэпхъаджа-Воронин Сергейрэ видео- щІыналъэм щытыкІэр щызэпыщіэныгъэкіэ хэтащ зэіагъэхьэну. Абыхэм Ин-Террорым пэщіэтынымкіэ тернетыр жыджэру къагъэціыхубэ комитетым и зэ- сэбэп, я гупсысэр пхагъэ-Ічшізу Москва щекіуэкіам. кіынымкіэ, щіалэгъуалэр елэжьынущ щытыкіэр нэ-Ар иригъэкіуэкіащ Уры- зыхашэнымкіэ, - жиіащ Бор- хъыфі зэращіынум. Зэіу-

сейм и ФСБ-м и унафэщІ тников Александр. Урысейм и ФСБ-м и унафэщІым КАВКАЗ Ищхъэрэм терро- иужьрей илъэсищым Кав- щіыналъэ ризм Іуэхухэр къыщымы- каз Ищхъэрэм теракт 29-рэ щІыпІэ унафэр зезыхьэ Іуэхъунымкіэ зэфіагъэкі лэ- нэгъуэщі щіэпхъаджагъэ хущіапіэхэмрэ нэхъ жыджэжьыгъэмрэ абы ехьэліауэ іуэхуу 30-м щіигъурэ къы- ру зэдэлэжьэн зэрыхуейр.

Іэтащхьэ къагъэсэбэп Іэмалхэр зэ- зэрыщызэпаудар. ЩІэпхъа-Кіуэкіуэ Казбекрэ УФ-м и рырагъэфіэкіуэнумрэ зэіу- джащіэ 84-рэ яукіащ, 379-рэ яубыдащ. Апхуэдэуи гупу 59-рэ къыщ агъэщащ, ц ыху ликэм щыіэм и унафэщі щіэ гупхэр ноби хущіокъу куэд здэщыіэ щіыпіэхэм щІэпхъаджагъэ Іуэху щалэжьын мурад яІэу.

Террорым пэщІэтынымкІэ ціыхубэ комитетыр адэкіи щІэм хэтахэм къыхагъэщащ щіэпхъаджащіэ гупкъыхигъэщащ хэр къэмыунэхун папщІэ Іэтащхьэхэмрэ

Псыр зэпымыууэ зэра Гэрыхьэным хущ Гокъу

жьыгъэ ІуэхукІэ хуэзащ ным. Налшык къалэ администрацэм Ахъуэхъу «Водоканал» МУП-м и щагъэувы!э куэдрэ къохъу. унафэщ Жанкъазий Ан- А Іуэхур къызыхуэтыншэу

хуащ ащ къалэдэсхэр хутэныгъэр, псыр зэрыпсыкІэ къызэгъэпэщы- кіуэхэмрэ зэрызэхэшамрэ ным, а Іуэхум ехьэл ауэ къэпщытэныр, иджырей илъэс бжыгъэ хъуауэ Іэмалхэр къэгъэсэбэпы-Налшык щыщыІэ гу- ныр, бжыгъэм епха техногъуехьхэм, псыр зриктуэ логиемктэ туэхур иризэфта-

Бжьамийхэр жьы зэрыунафэщі хъуам, дэнэкіи къызэрып-Таймуразрэ хиудым къыхэкІыу псыр зэтеубла хъун папщІэ зэгъэзэхуэжын хуейр куэдщ, АБЫХЭМ гулъытэ хэха абы хохьэ геологхэм я къэ-

Кіуэкіуэ Казбек лэ- системэр егъэфіэкіуэ- хыу зэтеублэныр, нэгъуэщі куэди.

А псори сэбэп хъунущ псыр лейуэ зы щІыпІэ дежи щымыкІуэду, ар къэзыгъэсэбэпхэм я деж зэпымыууэ екіуэліэнымкіэ.

КъБР-м и Іэтащхьэм къулыкъущІэхэм къалэн зыбжанэ яхуигъэуващ. Абы щыщщ псыр зэпымыууэ цыхухэм яГэрыхьэн папщІэ ялэжьыпхъэхэр къыщыгъэлъэгъуа дэфтэр икіэшіыпіэкіэ ягъэхьэзы-

рыныр. хуэкІуэнур.

Террористхэм я эщіэкіуэда ди щіалэ- кіуэдахэм я фэеплъу іуэхущіапіэм и хэм я фэеплъым деж къекlуэлlат пщlантlэм дэтым деж. Абы кърагъэблэ-КъБР-м и Парламентым и Унафэщ Его- гъат зи хэкумрэ мамырыгъэмрэ зи псэр ровэ Татьянэ, УФ-м и Президентым и щіззыта щіалэхэм я іыхьлыхэр. Къызэполномочнэ ліыкіуэу Кавказ Ищхъэрэ хуэсахэр зы дакъикъэ щыгъуэри, удз гъэ-

федеральнэ щіынальэм щыіэм и ап- гьа Іэрамэхэр фэепльым тральхьащ. паратым и федеральнэ инспектор нэ- Управленэм и унафэщі Лыхь Аслъэн хъыщхьэ Мэкъуауэ Тимур, КъБР-м и Пар-ябгъэдэсащ зи бын, щхьэгъусэ зыфІэпаментымрэ Правительствэмрэ хэтхэр, Налшык къалэ администрацэм и Іэтащ- лІыгъэ къагъэлъагъуэу щІэпхъаджащІэхьэ Ахъуэхъу Таймураз, хабзэхъумэ ІэнатІэхэм я унафэщІхэр, жылагъуэр.

удз гъэгъахэр трилъхьащ.

Зэхыхьэм кърихьэл ахэр хэк үэдахэм зы дакъикъэкІэ яхуэщыгъуащ, я фэеплъым удз гъэгъахэр тралъхьащ.

- Мы гъэм илъэс 16 мэхъури, зыкІи бгъэзахуэ, бгъэгъу мыхъуну а хьэщхьэрыІуэхэм яІэщІэщІар дэтхэнэ зыми къыдоуз. Лажьэ зимыlэу хэкlуэдахэм ди щхьэр яхудогъэщхъ, я гуауэр ядыдогуэш террористхэм яІэщІэкІуэда щІалэхэм я благъэхэмрэ Іыхьлыхэмрэ. Ахэр зэи тщыгъуп- пэкІу щекІуэкІащ. Абы хэтащ Бахъсэн щэнукъым. Псоми къыдгуроlуэ, хабзэм и район администрацэм и Іэтащхьэм и къалэжьакіуэхэм я ліыгъэмрэ хахуагъэмрэ нэмыщіамэ, зэхэуэм хэкіуэдахэм я бжы- Артур, Урысейм и МВД-м и «Бахъсэн» къугъэр куэдкіэ нэхъыбэну зэрыщытар. Дэ дамэм и унафэщі Хэжь Аслъэнбий, хэди къалэныр абыхэм я фэеплъыр хъумэн къудейракъым, атІэ апхуэдэ щІэщхъу афіэкіа зэи къэмыхъуным телэжьэнырш. Абы папщІэ дызэгъусэу терроризмэмрэ хэзылъхьа лэжьакІуэхэм зэрахуэщыгъуэр, экстремизмэмрэ дапэщІэтын хуейщ. Си фІэщ мэхъу дызэкъуэтмэ, Къэбэрдей- гум зэрилъынур. Балъкъэрым ис лъэпкъхэм я хабзэмрэ хъугъуэфІыгъуэхэмрэ тхъумэмэ, абы ды- пІэм и юнармейцхэр усэхэм къеджащ икІи зэрыпэлъэщынур, КъБР-м и зыужьыныгъэмрэ мамырыгъэмрэ къызэрытхузэгъэпэщынур, - жиІащ Кіуэкіуэ Казбек.

Фигу къэдгъэкІыжынщи, 2005 гъэм жэпуэгъуэм и 13-м Налшык и мамыр гъащіэр террористхэм къыщызэпаудауэ

КъБР-м и Іэтащхьэмрэ Правительствэмрэ я пресс-Іуэхущіапіэм къызэритамкіэ. ЩІыналъэм и еджапіэхэм, щэнхабзэ Іуэхущіапіэхэм щыгъуэ махуэм теухуа

Ерыскъыхэр утыку кърахьэ

🕸 Ди къуэш республикэхэм

псо мэкъумэш гъэлъэгъуэныгъэу иджыблагъэ Москва щектуэктам хэтащ Адыгэ Республикэр. Ди къуэшхэм я ліыкіуэ гупым и пашэу щытащ щІыналъэм и вице-премьер ТхьэкІушынэ

АР-м и ІуэхущІапІэ 30-м щІигъум къыщІагъэкІхэр щагъэлъэгъуащ щыхьэрым. Шхыныгъуэ зэмылІэужьыгъуэхэр хэгъэгум и маркэхэр тету утыку кърахьащ. Абыхэм ящыщт адыгэ кхъуейр, гъэшхэкІхэр, лыхэкІхэр, бдзэжьейр, дагъэр, хьэжыгъэм къыхащІыкІхэр, шейр, фор, пхъэщхьэмыщхьэхэр, хадэхэкІхэр.

Шхыныгъуэхэм я ф агъымрэ куэдагъымрэ нэрылъагъу ищіырт хэгъэгум инвесторхэр зэрыщылажьэмрэ мэкъумэш ІэнатІэм зегъзужьыным хуэгъэпса къзрал программэхэр гъэзэщ а зэрыщыхъумрэ.

Къыхэгъэщыпхъэщ Адыгейм и гуащ Іэрыпсэухэр «Бжьыхьэ дыщафэ-2021» урысейпсо гъэлъэгъуэныгъэм и щІыхь тхылъхэмрэ медалхэмкІэ зэрагъэпэжар.

Зэдэлэжьэну зэгуроlуэ

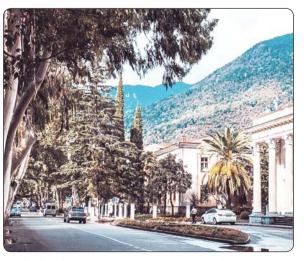
КЪЭРЭШЕЙ-ШЭРДЖЭС. Урысей Федерацэм ДОСААФ-мрэ Къэрэшей-Шэрджэс Республикэм и Правительствэмрэ дяпэкіэ зэрызэдэлэжьэнум теухуа зэгуры уэныгъэ зэращіыліащ. Абы із щіадзащ ДОССАФ-м и унафэщІ Колмаков Александррэ КъШР-м и Іэтащхьэ Темрезов Рашидрэ.

ХЭГЪЭГУМ лэжьыгъэ куэд щызэфlагъэкl къыдэкІуэтей щІэблэр хэкупсэу гъэсэнымрэ щІалэщІэхэр дзэм къулыкъу щащІэным хуэгъэхьэзырынымрэ ятеухуауэ. А лэжьыгъэр нэхъ ирагъэфіэкіуэнымкіэ зэгурыіуэныгъэр сэбэп зэрыхъунур жиlащ КъШР-м и Іэтащхьэ Темрезов Рашид.

«Зи гугъу тщІы Іуэхугъуэм епха лэжьыгъэр нэхъри едгъэфіэкіуэну, ди лъахэм ис щіалэгъуалэ нэхъыбэ абы къыхэтшэну ди мураду зэпыщіэныгъэхэр дгъэбыдэу аращ», - жиlащ lэтащхьэм.

Гагрэ зыщагъэпсэхуну къыхах

АБХЪАЗ. Жэпуэгъуэмрэ щэкіуэгъуэмрэ зыщыбгъэпсэхүнү нэхъыфІ щІыпІэхэр Tvil. ru агентствэм къипщытащ иджыблагъэ. Урысей туристхэм я зыгъэпсэхугъуэ піалъэр щагъэкіуэну нэхъ яфіэфіу къагъэлъэгъуа щІыпІи 10-м яхэхуащ Абхъазым и Гагрэ къа-

БЖЬЫХЬЭМ ціыху нэхъыбэ здэкіуэу щыр - Ялтэ, Сочэ, Санкт-Петербург къалэхэращ. Апхуэдэуи Москва, Къэзан, Кисловодск, Калининград, Дон Іус Ростов, Суздаль яфІэфІщ зыплъыхьа-

Гагрэ «и бжэхэр» гъэмахуэми бжьыхьэми зэlyхащ. Сыт щыгъуй туристхэм я кІуапІэу щыта къалэр иджыри хьэщІэхуэфІщ.

НЭЩІЭПЫДЖЭ Замирэ.

утІыпщхьащ.

Гу зылъытапхъэ

КъБР-м и Іэтащхьэм и Администрацэм жэщми махуэми щолажьэ коррупцэм пэщіэтыным теухуауэ піэщіэгъуэкіэ ціыхухэр здэпсалъэ хъуну телефонхэр:

8(8662) 40-89-70, 40-34-32.

Ди газетым и ныбжьэгъуфІхэр

Іуэху зехьэкІэ пэрыт

Гулъытэ

МЫЗ Ахьмэд:

Адыгэбээ зыІурылъ сабий срихьэліамэ, сыкъоувыіэри содаіуэ

Радиожурналист ціэрыіуэ Мыз Ахьмэд ди газетым пыщІэныгъэшхуэ хуиІэщ. Щэбэт къыдэкІыгъуэхэр и псалъэзэблэдзхэмкІэ зэригъэбжьыфІэм къищынэмыщІауэ, и очерк, корреспонденцэ удэзыхьэххэр щіэх-щіэхыурэ къытыдодзэ. Иджыблагъэ абы упщіэ зыбжанэкі э зыхуэдгъэзащи, къыджиіахэм ди гуапэу фыщыдогъэгъуазэ.

- Ахьмэд, сыт уи дежкІэ журналистикэр?

Школым сыщыщІэс зэманхэм тхылъ, газет седжэну сфІэфІт. Журналист сыхъунуи си гугъакъым, пэжыр жысІэнщи, сызыщІэхъуэпсыр нэгъуэщІ лэжьыгъэт. Ари нобэми си хъуэпсапІэщи, щыгъуазэ фысщІынщ абы и къежьапіэм. Ди хьэблэм дэст зы щіалэжь, езыр ліы къекіуу, псоми пщіэ хуащірэ Іитікіэ сэлам ирахыу. «Сыту ар зэрылажьэр?» - жысгэу сыщыщгэупщіэм, шахмат, шашкэ клубым и унафэщІу къыщІэкІащ. Нобэр къыздэсым сыщІохъуэпс абы, сымыуна- хъыбэрэ фэщІми, апхуэдэ сыщылэжьэну, зэхьэзэхүэхэр къызэз- мыlэжхэм я пlэкlэ къэунэхуа бэджэнгъэпэщу, цІыхухэм саугъэтхэр есту, дырылажьэхэм, социальнэ ІуэхунэгъуэщІ къинэмыщІу.

Мис апхуэдэу сыт седжэми, абы къыпкърыкі гупсысэ кіапэхэр стхыми, дэщымыіауэ, си лъэ щытемыувауэ журналистикэм сыдихьэха хъуащ зы адыгэ къуажэ республикэм и эзэрымыщІэкІэ. А ІэнатІэм пщІэ иІзурэ къым. Къапщтэмэ, Аргудан къуакъекіуэкіащ, Совет Союзыр къутэ- жэм щэм щіигъурэ сыкіуагъэнщ, жыху. Унафэщіым деж ущіыхьэ хъурт апхуэдэщ Нарткъалэ, Шэджэм къахуиту, мыхъумыщІагъэ плъэгъуарэ ар лэхэр. ИтІанэ, зауэм хэтахэм, лэжьыяжепіамэ - ягъэзэкіуэжырт. Газетыр гъэшхуэ зыгъэбэтахэм, партым и обкомым ейти, ныкъусаныгъэм гу лърагъатэу зыгуэр традзамэ, письмо къатхыжырт зэрызэрагъэзэхуэжар иту. ЖыпГэнуракъэ, журналистыр зэхахырт, и псалъэм пщІэ иІэт. Иджыпсту, ди жагъуэ зэрыхъунщи, апхуэдэ щы эжкъым.

Шэч хэмылъу, си гъащІэ гъусэщ, гъащіэ іэщіагъэ схуэхъуащ журналистикэр. ЕгъэджакІуэу седжами, абы срилэжьакъым. Журналистикэм сыщыхыхьам си къуажэгъу тхакІуэ, тхэн Іуэхум сыхэзышауэ, щІэгъэкъуэн къысхуэхъуауэ къэслъытэ Мысачэ Пётр къызжиlат: «Абы хэт, уи рассказхэр, тхыгъэхэр нэхъ пэжи, нэхъ купщафіи хъунущ, уи бзэри нэхъ хуэкъутэнущ». Сыхэтщ, схузэфІэкІаІамэ, си гуапэщ. Куэд дыдэ сщіащ уеблэмэ ди деж ущылэжьэну ухуэжысізуи си бгъэм сытеуіуэжыфынукъым, ауэ си лъэпкъым папщіэ къыщызжаlaи щыlaщ. схузэф Іэк Іа мащ Іэми сринасыпыфіэщ. Художественнэ тхыгъэу стха- щіэркъым. Сэ сыщіэгузавэращ абы хэр тхылъитым иту дунейм къы- ехьэлlауэ: апхуэдиз зэхуэмыдэны- щіэсу срихьэліащ сэ. техьащ, очеркыу нэхъыбэlуэ сиlэщ, гъэм цlыхухэр къигъэгубжьыныр зызы 200-м нэблагъэ къыщІэкІынщ хуэІуа щыІэкъым. Хьэлэбэлыкъыш-

адэр сщІэжыркъым, си анэмрэ анэш- сысыркъым. Я мылъкур зэрыщыту хуэмрэ сабиитху дакъыхуэнэри, да- хамэ къэралхэм зэрыщахъумэр быпіаш. Дзэм илъэситікіэ къулыкъу дапіэ яхуэхъу хуэдэ мэпсэу. Мыр сэщысщати, ар щесхьэкіа Германиеми ракъым зи гупсысэр, си япэ ит Іэджэсыщытыншауэ схужыlэнукъым. Абы ми ятх ар икlи жаlэ. Мылъку зэзыипэ зы илъэскіэ, иужькіэ илъэсиплі- лъэфэліахэм я щіэблэр илъэситху, кіэ рабочэу сылэжьащ. Ар щіыжысіэ- пщіы, пщыкіутху дэкімэ, дауэ зэрыращи, Іэпщэ лэжьыгъэми фІы дыдэу хызощІыкі, гугъуехьри зищІысыр гъэр, газыр и куэдщ, ахэр имыіэжмэ сщізуэ сыкъэтэджащ. Ціыху куэд е нэхъ мащіз хъумэ-щэ? Ціыхум я шыІэш лэжьыгъэшхуэ имыщІауэ, школым иужькІэ университет, абы къыкІэлъыкІуэу кабинет лэжьапІэ фІэкІа зымылъэгъуа. Радиом сыкъзува иужькіи, редактор нэхъыщгугъу сехьащ. Абы щыгъуэ ди уна- ахэр щапхъэ яхуэхъу хъунут къулыфэщіў щыта Къэрмокъў Мухьэмэд къўщіэхэм. къысхуэтэмакъкІысыхуэарэзыщ, хьащи.

зыр нэтынхэр сыт зытеухуар? Сыт хуэдэ унэтіыныгъэщіэ абыхэм ептыну ухуейт?

- Радиор къуажэ пхыдзахэм зэхаапхуэдэ шыІэжкъым: жэши махуэ зэпымыууэ лажьэ зэрыхъуам къыдэкІуэу канал шхьэхуэ шыІэщи, 99,5 FMм къабзэ дыдэу къыщеубыд ди нэтынхэр. Куэд къытхуотхэ. Нэхъыбэ къыдодаІуэ, куэд дыдэми телефонкІэ зыкъыджаю, чэнджэщ щхьэпэхэр къы-

Сызытепсэлъыхь Іуэхугъуэхэм я хуэу щыткъым, дэ нэхъ тхуэгъэкъа- мэд. Тхыгъэхэр къызыхэкіым и

рууну, дызыпэлъэщыну къэтлъытэхэм зетпщытауэ долэжь. Сэ нэзи гугъу сщІыр ІуэхущІапІэм къуажэхэращ. Колхоз, совхоз щыгъуэхэм, къуажэм и псэукіэм, нэгъуэщІхэми сатопсэлъыхь. Сэ сызмэкъумэшыщіэ ціэрыіуэхэм, зи гъащіэр губгъуэм иту, Іэщым пэрыту зыхьахэм сатепсэлъыхьыну сфіэфіщ.

Къэралым къыщыхъу мыхъумыщІагъэхэм ятеухуауэ «тІэкІу сыпІэскlуэну» си жагъуэкъым. УнафэщІхэм яфІэфІкъым ар. Зы Іуэху апхуэдэу сигу къинэжащ. Машинапщ эхэм хагъэхъуауэ критикэ тІэкІу стхащ зэгуэр. Пщэдджыжьым радиом къызэриту, ди нэхъыщхьэ дыдэр къэсащ. Иджыри унэм сыкъыщІэмыкІауэ нопсальэри, къызжа!э ар къэк!уауэ къызэрызэжьэр. Дискым тритхэщ, ихьри зыгуэр иригъэдэІуауэ щытащ. Хэтми сщ Гэркъым ар, ауэ езым нэхърэ зэрынэхъыщхьэжым шэч хэлъкъым. Мис апхуэдэурэ тІзу-щэ къэхъуащ, меймэ, нэгъуэщі лэжьапіэ къэгъуэт

Изрэ ныкъуэрэ игъащІэми зэры-Тыншу къэхъуахэм сащыщкъым: си зыІыгъхэр япэкІэ къэхъунум егупхъунур? Къэралым иджыпсту щІыдашхын ямыІэмэ, а тыкуэн домбейхэр зэтракъутэнущ. Ар шынагъуэщ.

Псальэм папшіэ, Кувейтым, Сауд Хьэрыпым я цІыхухэм куэд хуащіэ, Иракым, Сирием къыщыхъуахэм хьэр зыхуейм хуэдэ сымыхъуурэ хуэдэм зыщахъумэн мурадкіэ. Мис

Си нэтынхэри тезухуэну, сызэхэзыхыпхъэми сызэхихыну сыхуейт щІы-- Иджыпсту радиом щыбгъэхьэ- уэпсым теухуауэ. Ди мэзхэм, псыхъуэхэм е езы къалэ дыдэми фІейрэ пхъэнкІийуэ куэд зэрыдэлъым, жыгхэмрэ къэкІыгъэхэмрэ пщІэ зэрыщыхуамыщІым уегъэдзымыхыу піалъэкіэ щытащ. Иджыпсту хэ. Псалъэм папщіэ, сэ сыщыпсэу Горнэ хьэблэмк э жыг гуп итт, хьэуари ягъэкъабзэрэ уэрамри ягъэдахэу. НтІэ мис ахэр къраупщІыкІыурэ къат куэду зэтет унэхэр абдежхэм щаухуащ. Газетхэми стхащ, ауэ зыри къик акъым. Мис а щ ы уэпс хъугъуэкъытпащІэри, ягу ирихьа-иримыхьар ФІыгъуэхэм, абыхэм къапкърыкі дахагъэм нэхъыбэрэ я гугъу сщ ыну сы-

- Радиожурналистым къыщымыгугъу пщІыуэ щытмэ, дызыхэмыІэ- нэу, газетхэм, журналхэм уазэ- хэщ. бэр укіуэдыж. Хэхауэ, щхьэхуэ-щхьэ- рыдэлажьэм дыщыгъуазэщ, Ахь-

гугъу тщІынкъым, ауэ «Адыгэ псалъэ» газетым къытребгъадзэ псалъэзэблэдзхэм пэублэ яхуэхъуар сфіэгъэщіэгъуэнщ.

Си къуэш нэхъыщІэм псалъэзэблэдзхэр урысыбзэкІэ зэхигъэувэу си япэ къригъэжьащ. Ярэби, мыхэр адыгэбзэкІэ пщІы хъунукъэ, жысІэри яужь сихьат. Хьэх Сэфарбий абы щыгъуэ фи газетым щылажьэрти, ныхуэсхьащ. Зыгуэрхэр зэригъэзэхуэжщ, чэнджэщ гуэрхэр къызитурэ зытІущым хэплъэри апхуэдэу ежьа хъуащ. Зы илъэс пщыкјутху хъуащ абы лъандэрэ.

Зыгуэр шэкіуэным, адрейр бдзэжьей ещэным дехьэх, сэ сыдэзыхьэхыр псалъэзэблэдз зэхэлъхьэ-

- Уи лэжьыгъэмрэ уи гуащІэ мымащізу зыхэплъхьэ литературэмрэ дэтхэнэр нэхъ бгъэнэхъапэрэ?

Япэ увыпіэр зэстыр журналистикэращ, сыту жыпІэмэ абыкІэ щІакхъуэ Іыхьэ къызолэжь, си унагъуэр согъэпсэу. Ауэ, пэжщ, нэхъыфГу слъагъур, зэман нэхъыбэ зыхухэсхын хуейр тхэнырати, ди жагъуэ зэрыхъунщи, ар къызэхъул эркъым. ИтІанэ тхылъым апхуэдэу ціыхур еджэжыркъыми, абыи утригъэгушхуащэркъым сытхарэт жыпізу. Сэ апхуэдэуи куэд си Іэдакъэ къыщІэкІа-

- Адыгэбзэм игъащІэ лъандэрэ ирилажьэ уэ, Ахьмэд, ди анэдэлъхубзэм хуащ пщ эр, абы игъуэт гулъытэр дауэ къыпщыхъурэ?

- А Іуэхур куущ, ауэ къызэрысщыхъур кіэщі дыдэу жысіэнщ. Сэ абы еплъыкіэщіэ гуэри хузиіэкъым, адрейхэм жамыlаи схужыlэнукъым. РадиокІэ къэдгъэпсэлъахэм, газетым, журналым тха лІы губзыгъэхэм я гупсысэр дэсІыгъыу аращ сэ. Ар Нало Заур, Хьэх Сэфарбий, Гъут Іэдэм сымэ хуэдэхэрщ. Абыхэм я Іуэху еплъыкІэр зытеухуар сыт? Адыгэбзэр къэралыбзэ мыхъуауэ ефІэкІуэнукъым, кІэрыхуурэ кІуэну аращ. Нобэ зэрыщытым хуэдэмэ, адыгэбзэм гъащіэшхуэ иіэжынукъым. Илъэс щэ ныкъуэми илъэсищэми сщІэркъым, ауэ си фІэщ хъуркъым абы куэд къигъэщіэну, сыт щхьэкіэ жыпіэмэ адыгэбзэр Іумпэм зыщІыр мащІэкъым. Уеблэмэ адыгэ къуажэм дэт школым зэlущlэ къыщызэрагъэпэщмэ, ар урысыбзэкІэ ирагъэкІуэкІ. Къалэм тэмэму щрагъэджыркъым адыгэбзэр. Хьэрф зэгуэтым и тхыкіэр зымыщіэ ебгъуанэ классым

АдыгэбзэкІэ документ ятхыркъым. УнафэщІхэм я закъуэ я зэрану схухуэ дыхэхуэнкіэ хъунущ. Къулыкъу жыіэнукъым адыгэбзэр зэрыдэхуэ хар, ар унагъуэм и деж къыщожьэ. Си быным, абы и быныжым анэдэлъхубзэр езмыгъащІэу щытмэ, сыт нэгъуэщі щіэзгъэкъуэншэнур.

Республикэр иджыпсту дызэрыгушхуэу диІэ тхакІуэхэр, артистхэр, еджагъэшхуэхэр адыгэбзэщ зэреджар. Абы щхьэкІэ урысыбзэр ящІэн къэнакъым: адыгэбзэри урысыбзэри куууэ ящІэу къэтэджащ. Аращи, ди республикэм и унафэщІым къыщІидзэу адыгэбзэм девгъэлэжь, мыр купщІафІэу школхэм щедмыгъэджу, учебникхэр зэхэдмылъхьэу хъунукъым жиlэу къригъэжьапхъэщ. Псори узэрыГыгъыу куууэ уемылэжьу щытмэ, ди жагъуэ зэрыхъунщи, бзэр мэкіуэдыж. Дэ къытщіэхъуэ щіэблэм, псом хуэмыдэу къалэдэсхэм, ящІэркъым адыгэбзэ. Иджыпсту Налшык щыщ унагъуищэм я щІэблэу щэ къэсщтэнщи, абы щыщу пщіым тэмэму ящізу піэрэ адыгэб-зэр? Си фіэщ хъуркъым. Адыгэ газет, журнал, тхылъ еджэу дапщэ абыхэм яхэтыр? Къуажэми куэд къахэпшынукъым. ИпэlуэкІэ къуажэм нэхъ ящІэрт, адыгэбзэкІэ нэхъ еджэрт, иджыпсту зэхуэдэ хъужу піэрэ жыпіэну апхуэдэщ.

Сэ лъэсу къэскіухьыну сфіэфіщи зэхызох адэшхуэ-анэшхуэхэр, адэанэр я быным зэрепсалъэр. Адыгэбээ къабээ зыјурылъ сабий срихьэліамэ, сыкъоувыі эри содаіуэ, сигукіэ и адэ-анэм фіыщіэ яхузощі. Ауэ апхуэдэ ущрихьэл эр зэзэмызэх-

зэгъэпэшыным.

Зыгъэхьэзырар ШЫГЪУШЭ Синэщ.

Жэп хужьымрэ дыжьын уэшхымрэ

Хабзэ хъуауэ, жэпуэгъуэ мазэм дэнэкіи щагъэлъапіэ къэіэтынырщ. Апхуэдэ лэ- піэм и гъэсэнхэм. Бахъсэн и ныбжь хэкіуэта ціыхухэм я дунейпсо махуэр. жьыгъэфіхэм я щапхъэщ щіыпіэ администрацэм Зи ныбжь хэкіуэта ціыхухэм я дунейпсо махуэр. ПщІэрэ нэмысрэ сыт хуэдэ зэманми зыхуэщІыпхъэ нэхъыжьхэм гулъытэ хэха къызэралэжьым иджыри зэ дрегъэгупсыс абы. Тхузэфіэкі псомкіи нэхъыжьхэм защІэдгъэкъуэным, ди псалъэ гуапэ нэхъыбэрэ зэрызэхедгъэхыным, я гъащіэр, я псалъэ Іущыр ди дежкіэ зэрылъапіэр зыхедгъэщіэным, я гукъыдэжыр къызэрытІэтыным сыт щыгъуи дыхущІэкъун зэрыхуей гупсысэр пхышащ а Іуэхум.

зэрыхэщыжымкіэ, зи ныбжь Гъащіэ гъуэгуанэ кіыхь хэкІуэтахэм махуэ щхьэхуэ къэзыкІуа, республикэмрэ яхухэхынымкіэ жэрдэмыр къэралымрэ зэрыщыту я япэ дыдэу къыщыхалъхьар зыужьыныгъэм куэд хэзы-Япониеращ. 1947 гъэм къыбгъэдэкІащ а яхэтщ Хэку зауэшхуэм и къэралым и Хёго щІына- илъэс мафіаехэм щіыхь ящыщ зым и Іэташхьэ Кадоваки Масао. Абдежым щрагъажьэри, махуэ хэхам техуэу а щІыпІэм щыщіадзащ псапэ зыпылъ Іуэхухэр зи ныбжь хэкІуэтахэм гулъытэ яхуэщІыным хуэгъэзауэ, «НэхъыжьыфІхэм я Іущагъыр ди тегъэщіапізу къуажэм и гъащІэр идогъэфlакlуэ!» къыхуеджэныгъэм щіэту. Зэман дэкіри, махуэшхуэр Японием и щІыпІэ псоми къыщащтащ. 1990 гъэм дыгъэгъазэм и ныбжь хэкІуэтахэм я дунейпсо махуэу (International Day of Older Persons) къалъытэным ехьэліауэ.

Кавказым щыпсэу лъэпкъщіэдэіуныр, я гуащіэдэ- дахэхэмкіэ я гукъыдэжыр

ТХЫДЭ дэфтэрхэм къы- кІым пщІэ лей хуэщІыныр. Жэрдэмыр щІыхьа ди нэхъыжьхэм щыІэ къуажэхэм пылъу пхыкІыфахэри, зауэ нэужь лъэхъэнэ хьэлъэр къызэзынэкІыфахэри, къэралым щекіуэкіа зэхъуэкІыныгъэхэм я зэманым зэпІэзэрыту къикІыфахэри. НэхъыжьыфІхэм ящыщу куэдым я гъащІэр зэрыщыту траухуащ Къэбэрдей-Балъкъэрымрэ ди Хэкумрэ заузэщІыным хуэунэтІа лэжьыгъэм. Зы илъэси къэмынэу ди

республикэм Іэтауэ щагъэлъапіэ Зи ныбжь хэкіуэтахэм я дунейпсо махуэр. 14-м ООН-м и Ассамблее Абыхэм папщ в зэхашэ гуа-Нэхъыщхьэм унафэ къищ- пагъэрэ хуабагъэкІэ гъэнтащ жэпуэгъуэм и 1-р Зи щІа зэІущІэхэр, пшыхьхэр, псапэ зыпылъ Іуэхухэр къызэрагъэпэщ. Абыхэм я мурад нэхъыщхьэр зи щхьэцым жэп хужьыр «теха», дыжьын уэшхыр «хэшхэм ижь-ижьыж лъандэрэ ха» ди нэхъыжьыфІхэм я къыддекіуэкі хабзэ дахэхэм лъэр жан щіынырщ, гъаяшышщ нэхъыжьхэм гу- щІэм и ІэфІагъыр аргуэру лъытэ яхуэщінныр, я жыіэ зыхегъэщіэнырщ, хъуэхъў

махуэхэм щекіуэкіахэр. Зи хуабагъэмкІэ куэдым яхуэупсэф нэхъыжьхэм гухэха щыхуащІащ лъытэ Къулъкъужын Ищхъэрэ къуажэм. Абы къыщызэрагъэпэща пшыхь гуапэм ирагъэблэгъащ зэгъунэгъу къуажитІми дэс нэхъы-жьыфіхэр. Абыхэм къыхуа-щтащ ерыскъы щіэщыгъуэ зэмылІэужьыгъуэ куэд зытелъ Іэнэхэр.

 Фэ, ди нэхъыжьыфІхэр, фащыщщ Хэку зауэшхуэмрэ абы иужь ита лъэхъэнэ гугъухэмрэ зэпызычахэм. Фэращ зи фэ дэкlар бийм зэхикъута цlыхубэ хозяй-ствэр зэфlэгъэувэжынри, гъащіэщіэр ди къэралым щыухуэнри, - жиіащ Бахъсэн районым и администрацэм и ізтащхьэм и къуэ-дзэ Ахъуэбэч Андзор, зэхуэ-сым кърагъэблэгъахэм за-хуигъазэу. - Фэ къыфхэтщ хьэмыщхьэ куэд. Хьэщіэ-ди республикэм и ехъуліэ-ныгъэм ноби зи гуащіэшхуэ хэзыльхьэхэр. Сигуми си рацэм и Іэтащхьэм и къуэпсэми къабгъэдэкіыў сынывохъуэхъу узыншагъэ быдэ фијэну, унагъуэкіэ зэпэщыныгъэ фыщымыщІэну, фи лъэр жану, гъащІэм гукъыдэж хувиГэу иджыри

куэдрэ фыпсэуну. Пшыхыым кърихьэлІахэр концерт дахи ирагъэплъащ. папщІэ уэрэд Абыхэм жаlащ, лъэпкъ пшыналъэхэр ягъэзэщащ артист цІэрыlуэхэу Иуан Бетlал, Жы-гун Эдуард сымэ, Гъуазджэхэмкіэ къуажэ еджа-

Бахъсэн щіыналъэм мы щэнхабзэмкіэ и къудамэм и унафэщІ Тхьэмадокъvэ и унафэщі іхьэмадокьуэ Зерэ зэрыжиІамкІэ, жэпуэ-гъуэ мазэм къриубыдэу ап-хуэдэ зэјущІэхэр щекіуэкІынущ районым и адрей жы-

лэхэми. Зи ныбжь хэкІуэтахэм гулъытэ яхуэщІыным хуэгъэза мазэ лэжьыгъэм хэту, Урысейпсо ціыхубэ фронтым хэтхэр щыіащ Налшык дэт интернатым. Абы щыпсэу нэхъыжьхэм тыгъэ хуащіащ лъэпэд хуабэхэр, щыгъын зэмылІэужьыгъуэхэр, ерыскъыхэкІхэр, тхылъ гъэщІэ-гъуэнхэр. Псапэ зыпылъ а Іуэхугъуэр лэжьынымкіа къыхилъхьат жэрдэмыр Май районым хыхьэ Октябрьскэ къуажэм щыпсэу фермер Бондарук Сергей. Абы интернатым щылээм къахуишащ жылэм щызэжыфіхэм узыншагъэ быдэ яіэну, я гур ямыгъэкіуэду дунейм тетыну.

Республикэм щекІуэкІ мазэ лэжьыгъэр зыхуэгъэза ди нэхъыжьыфІхэм дэри дохъуэхъу я бынхэм, Іыхьлыхэм, благъэхэм я гулъытэ, гуапагъэрэ щабагъэрэ щымыщІзу куэдрэ псэуну. Зи ныбжь хэкІуэтахэм яхуэгъэза ІуэхуфІхэр зэфІэхынри мазэ лэжьыгъэм къышымынэу, ди гъащіэ мардэ

ЖЫЛАСЭ Маритэ.

Урысейпсо къыхэтхыкІыныгъэр йокІуэкІ

Урысейпсо къыхэтхы-кІыныгъэр 2020 - 2021 гъэхэм тещІыхьауэ ди къэралым щокіуэкі.

А ЛЭЖЬЫГЪЭР и кІэм нэблагъэмэ, наІуэ хъунущ Урысей Федерацэм цІыху бжыгъэкіэ, экономикэкіэ, щыІэкІэ-псэукІэкІэ и Іуэхур зытетыр. КъыхэтхыкІыныгъэр 2021 гъэм мэлыжьыхьым и зым щегъэжьауэ иокІуэкІ. Ар щиухынур 2021 гъэм дыгъэгъазэм и 20-рщ.

КъыхэзытхыкІхэм жьыгъэ хьэлъэ къапэщылъщ жэпуэгъуэм и 15-м щегъэжьауэ щэкІуэгъуэм и 14 хъуху. А зэманым къриубыдэў Іуэхур щызэф агъэк ын хуейщ къэралым и щІыналъэ, щІыпІэ пхыдзахэм, уздэкІуэну нэхъ гугъухэм.

Урысейм и тхыдэм къыхэмыхуауэ, къэралым и цІыхухэм Іэмал ягъуэтащ «Госуслуги» порталым щагъуэтыну анкетэм ит упщІэхэм жэуап иратыну, къыхэтхыкІыр ягъэпсынщІэну. Абы теухуауэ ущыщІэупщІэ хъунущ https:// www.strana2020.ru/

НАФІЭДЗ Мухьэмэд.

Егъэджэныгъэ-гъэсэныгъэм хыхьэхэр а Іэнатіэм зэрыхуэкіуэмкіи зэрыхэза-гъэмкіи зэщхькъым. Пэжщ, школыр лэжьапіэ Іэнатіэ зыхуэхъухэм я нэхъыбапіэм яіэщ педагогикэ іэщіагъэ зэрызрагъэгъуэтам щыхьэт техъуэ тхылъ, атІэми, а дэфтэрыр хуитыныгъэ къозыт къудейщ щіэблэм щіэныгъэрэ гъэсэныгъэрэ щрат ІуэхущІапІэм ущылэжьэну. Адэкіэ дэтхэнэ егъэджакіуэми езым и гъуэгу еубзыху. Зи насып къикіахэр а Іэнатіэм пэрытщ, гурыфіыгъуэ куэд къахуихьу, ехъуліэныгъэфіхэр зыіэрагъэхьэу. Апхуэдэхэм ящыщщ Налшык дэт курыт школ №3-м илъэс куэд лъандэрэ адыгэбзэмрэ литературэмрэ щезыгъэдж Къуней Фатіимэ Къасболэт и

СИ ЛЭЖЬЫГЪЭМ сыщыпэрыхьагъащІэм щыгъуэ сэ нэхъыбэу сыщІэгузавэр си предметым къызэщІиубыдэ щІэныгъэр сабийхэм нэхъыфју зэрабгъэдэслъхьэным и закъуэт. Атіэми, къэралым, жылагъуэм щекІуэкІа зэхъуэкІыныгъэхэм къагъэлъэгъуащ егъэджэныгъэм псом нэхърэ щынэхъыщхьэр узыдэлажьэ сабийр арауэ зэрыщытыр, - жеіэ Фатіимэ. - Уи нэіэм щіэт ныбжьыщ Іэхэм ящыщ дэтхэнэми и гу лъащІэм унэсыныр, зыхэт лэжьыгъэм и мыхьэнэр цІыкіухэм къагурыгъэіуэныр, гупым хэт псоми я зэхуаку зэхущытыкІэ дахэ, зэхэщіыкі, шыіэныгъэ дэлъыныр - мис ахэращ егъэджакІуэм и лэжьыгъэм щынэхъыщхьэр. Гурэ псэкІэ укъэзымыщтэ сабийр уи жыіэм ебгъэдэіуэфынукъым залымыгъэкІэ, уи предметри фІэхьэлэмэты-

Фатіимэ и дерсхэр купщіафізу, хьэлэмэту зэхэухуэнащ. ЕгъэджакІуэм щІэныгъэ хьэзыр сабийхэм я пащхьэ ирихьэркъым, атІэ ахэр къыхуегъэуш езыхэм щІэныгъэщІэ къалъыхъуэным, къэхутэныгъэ лэжьыгъэхэм хишэу. Апхуэдэ Іуэху бгъэдыхьэкІэр зыгъэнэхъапэ пашэм гупыр къыдимыхьэхынкіэ, ахэр иужь къимыўвэнкІэ Іэмал иІэкъым. Дауи, абы Іэпэдэгъэлэл ищІыркъым егъэджэныгъэм къигъэув мардэхэр гъэзэщІэныр, сабийхэм щІэныгъэ куу ябгъэдэлъхьэным дапщэщи хущІэкъуныр. Мыхьэнэшхуэ зиїэ а Іуэхугъўэхэр Фатіимэ екіуу хеухуанэ сабийм ядригъэкІуэкІ псэкупсэ гъэсэныгъэм, цІыкІухэм я гупсысэм, къзухьым, зэхэщіыкіым заригъэужьу

Ди егъэджакІуэм сабиипсэм зрегъэу-

ІэнатІэм гурыфІыгъуэ къриту

зэщІ, зэхъуэкІыныгъэхэр зи куэд иджырей гъащІэм тыншу хэзэгъэфын, ныбжьыщІэр игурэ и щхьэрэ зэтелъу къэкlуэнум хуэплъэфын, зэманым къыпигъэув лъэпощхьэпохэм къапимыкіуэту дапщэщи хэкіыпІэ тэмэм къигъуэтыфын хуэдэу, - жеІэ Фатіимэ иригъаджэ сабийхэм я адэ-анэ-хэм ящыщ, КъБР-м щіыхь зиіэ и дохутыр Лэупащіэ Заремэ. - Класс унафэщі щыпкъзу щыт Къунейр апхуэдэуи хуабжьу йолалы щоблор хэкупсэу, щалъхуа щыналъэмро я анэдэлъхубзэмро фо ялъагъуу къэгъэтэджыным.

Илъэс 40-м нэсауэ егъэджэныгъэ Іэна-тІэм хьэлэлу пэрыт егъэджакІуэм фІыуэ къыгуројуэ лэжьыгъэм хэлъ щхьэхүэныгъэ псори. Зым и дежкІи щэхукъым къалэ школхэм анэдэлъхубзэхэр щебгъэджыныр зэрынэхъ гугъур, къуажэхэм еплъытмэ. Языныкъуэхэм деж къохъур сабийм и гупсысэр и анэбзэмкіэ хузэпымыщэу. Фатіимэ и нэіэм щіэт ціыкіухэр адрейхэм къахощ а лъэныкъуэмкІи. Абыхэм адыгэбзэр гъэхуауэ яlурылъ къудейкъым, атlэ бзэмкlэ екlуэкl зэпеуэ зэмылlэужьыгъуэхэм щІэх-щІэхыурэ хэтщ, я зэфІэкІхэр ягъэлъагъуэу. Хэтым и закъуэкъым - увыпіэфіхэри къыщахь.

ЕгъэджакІуэ Іэзэр ирогушхуэ иригъа-джэхэм зыІэрагъэхьэ апхуэдэ ехъулІэны-гъэхэм. Абыхэм яжриІэ псалъэ дахэхэм цыкухэр нэхъри трегъэгушхуэ еджэным,

щІэныгъэщІэхэр къэхутэным.
- Си гъэсэнхэр - си лъэр щІэзыгъэкІ къарущ. Срогушхуэ нобэ езгъаджэ цІыкјухэми нэхъапэјуэкіэ си нэіэм щіэта ныбжьыщІэхэми, - и гупсысэхэм пещэ ФатІимэ. - Сызэрылэжьа илъэсхэм къриубыдэу зы щіэблэкъым гъащіэм лъэ быдэкіэ хэзгъэувар. Ди еджапіэм щагъуэта шіэныгъэм абыхэм иужькіэ щыхагъэхъуащ ди республикэм, къэралым и еджапіэ нэхъыщхьэхэм. Абыхэм яхэтщ къулыкъу льагэ зезыхьэхэри, щІэныгъэм гъуэгу щыпхызышахэри, сэ схуэдэу егъэджакіуэ хъуахэри. Ар фІыщ. Нэхъыщхьэр - абыхэм къахэкіащ ціыху пэжхэр, псэ къабзэхэр, гу зэіуха зиіэхэр. А псори гурыфіыгъуэ ин къызэзытщ, гъащІэм и ІэфІыр зыхэзыгъашІэш.

Псэ хьэлэл. лэжьыгъэ купшlaфlэ къезыхьэлІэ егъэджакІуэм къэрал гулъыти игъуэтащ. Абы мызэ-мытІэу къратащ шІыхь, фіыщіэ тхылъхэр, къыфіащащ «УФ-м егъэджэныгъэмкіэ щіыхь зиіэ и лэжьакlуэ», «Егъэджэныгъэм и отличник» иІэ лъапіэхэр.

ЩІэблэм щІэныгъэфІрэ гъэсэныгъэ екІурэ егъэгъуэтыныр лъэпкъпсо мыхьэнэ зијэ уэхугъуэу къэзылъытэ егъэджакіуэ ІэкіуэлъакІуэм дохъуэхъу ехъулІэныгъэщІэхэр зы-Іэригъэхьэу, и нэіэм щіэт ціыкіухэм я текlуэныгъэ куэд илъагъуу, унагъуэ насып щымыщlэу дунейм тетыну. **ХОЛЛАЕВЭ Марзият**.

Мы махуэхэм

Лэгъупыкъу теплъэр и І э у

тай къэралыгъуэм архитек- гъэщ абы и фіыгъэкіэ я торхэмрэ дизайнерхэмрэ я деж къекіуаліэхэр нэхъыбэ лэжьыгъэ куэдым ущрохьэлІэ. Абы- рыдригъэуеяр. хэм ящыщ зыщ Сучжоу къалэ ціыкіум дащіыхьа тхылъ щащэ тыкуэныр.

«WUtopia Lab» компанием и дизайнерхэм а ІуэхущІазэрагъэщІэрэщІам адрейхэм къащхьэщызы- рыхъур.

гъэкІыр? ЗанщІэу нэм къыІуедзэ и унащхьэр - лэгъупыкъум и плъыфэ псори къызытещ алюмин гъущІыкІэр телъыджэу щызэпхрышащ и щхьэм. ЩэхуазэрыжаІэмкІэ, кІуэхэм плъыфабэу зэхэша унащхьэм я гукъыдэжыр къе-ПсынщІзу зызыужь Ки- Іэт, тыкуэнтетхэми къыхагъэщіэгъуэн зэрыхъуар, я хэхъуэри зэ-

Къэралым и бий нэхъыщхьэр

УФ-м и Президент Путин ціыхухэр дихьэхащ икіи **Владимир Къэрал Думэм** куэду къришэліащ. Щэхуа- **и зэхуэсыгъуэщіэм и депу**кіуэхэр есащ апхуэдэ ты- татхэм щаіущіам къыхикуэнхэр псори зы мардэм гъэщащ ціыхухэм я хэтету: щіыпіэр ізуэлъауэн хъуэр зэрымащіэр къэрашэу, тхылъхэр зытелъ дап- лым и бий нэхъыщхьэу хъэхэр егъэувэкlауэ щыту. къызэрилъытэр икlи абы Сыт-тіэ мы Іуэхущіапіэхэр зиужьынымкіэ зэран зэ-

жиlащ дызыхуэкlуэ илъэсищым къриубыдэу жылагъуэм и социальнэ псэукіэр егъэфіэкіуэным сом триллион 41,5-рэ трагъэкІуэдэну зэрамурадыр, сабий зиІэ унагъуэхэм ядэІэпыкъуным теухуауэ Іуэхугъуэ пыухык ахэр зэрыубзыхупхъэр.

Къэрал Думэм и УнафэщТ Володин Вячеслав Урысейм и цІыхухэм я хэхъуэр нэхъыбэ щіыным телэжьэну Президентыр къигъэгугъащ икІи къыхигъэщащ къапэщылъ къалэнхэм ящыщу а Іуэхур япэ зэрыра-

гъэщынур.
- УФ-м и Правительствэмрэ Къэрал Думэмрэ тхузэфіэкіыр длэжьын хуейщ цыхухэм я щыржр-псэукіэр егъэфіэкіуэным, дэіэпыкъуныгъэ хуэныкъуэ дэтхэнэ зыми ар тыншу къы-Іэрыхьэным теухуауэ. Жылагъуэм зэјузэпэщ псэукіэ иІэн папщІэ гулъытэ хуэ-

УРЫСЕЙМ и Іэтащхьэм щІын хуейщ экономикэм и нейпсо махуэщ зыужьыныгъэм, къэралым ♦Къуажэм щыпсэу цІышынагъуэншагъэр къыщы-

Сэпуэгъуэм и 14, *махуэку*

♦Пщалъэхэм я дунейпсо махуэщ

♦ 1964 гъэм Брежнев Леонид КПСС-м и ЦК-м и Секретарь Нэхъыщхьэ къулыкъум ягъэуващ.

◆ 1948 гъэм къалъхуащ ре-КъБР-м гъуазджэмкіэ щіыхь зиіэ и лэжьакіуэ Темрокъуэ Риммэ.

Жэпуэгъуэм и 15, *мэрем*

♦ Зи нэхэм ямылъагъухэм я дунейпсо махуэщ ♦ Іэхэр тхьэщІыным и ду-

хубзхэм я дунейпсо ма-

♦ 1930 гъэм къалъхуащ тхыдэ щІэныгъэхэм я доктор, профессор, КъБР-м щіэныгъэмкіэ щіыхь зиіэ и лэжьакіуэ Текіуий Анатолэ. **♦ 1935 ́гъэм** ́къалъхуащ УФ-м щіыхь зиіэ и артист, Абхъазым и цІыхубэ артист, КъБР-м, Абхъаз Республикэм я къэрал саугъэтхэм я лауреат Мысостышхуэ

Пщызэбий. ♦ 1940 гъэм къалъхуащ КъБР-м и ціыхубэ тхакіуэ, УФ-м щэнхабзэмкІэ щІыхь зиіэ и лэжьакіуэ Іутіыж Борис

Зыгъэхьэзырар **ЩХЬЭЩЭМЫЩ**І

Лъэпкъ Іушыгъэ:

Зумыхьэри уимы Іэри зыщ.

ЛІыхъужьыгъэ КъБР-100 Ди гъунэгъухэм я деж Пенсэхэр

Экономикэ Политикэ

Кавказ Ищхъэрэ Жылагъуэ Іуэху

Алыджхэр сыт щыгъуи пэрыту щытащ

Ди дежкіэ щэкіуэгъуэм и 28-р зэримыдэнур: «Охи!» («Хьэуэ!»). Абы щыцием) тыкуэн, ІуэхущІапІэ, школ псори рукІэ ягъэлъапІэ я Хэкум и шхьэхуитыныплъыр. Музей псоми ціыхухэр пщіэншэу шІагъэхьэ. Телевиденэм къегъэлъагъуэ ЕтІуанэ Дунейпсо зауэм теухуа фильмхэр. Сыт, атІэ, а махуэр щІыхаубыдык ар?

и пе ахы шп В къыхэхуатэкъым

Европэм и къэралхэм я нэхъыбэми хуэдэу, 1936 гъэм Алыджым фашист хабзэр щагъэувауэ щытащ. Власть псори ІэщІыхьащ генерал Иоаннис Метаксас. Конституцэр лэжьэжыртэкъым, хэкупсэхэр лъэхъуэщым ист, радиори, телевиденэри, газетхэри кІэлъыплъыныгъэ ткІийм щІагъэуват. А псори зи унафэ щІэтыр Инджылызырт.

1939 гъэм фокіадэм и 1-м яубла Етіуанэ Дунейпсо зауэр япэщіыкіэ Германием хуэугъурлыуэ щытащ. Фашист Италием и Іэтащхьэ Муссолини ехъуапсэрт къыкъуэт къэралым. ИкІи и мурадт езым и зэфІэкІхэр, нэгъуэщІ мыхъуми, Африкэмрэ Балканхэмрэ щигъэлъэгъуэну. Езы зэтІэхъуэгъухэри зэзэгъыщэртэкъым. Псалъэм и хьэтыркіэ, 1940 гъэм и жэпуэгъуэм Германием Румыниер иубыдащ Италием хъыбар иримыгъащІзу. Апхуэдэу щыхъум, Муссолини жиІэгъат: «Гитлер сэ хъыбар щызигъащІэр къэхъунур къэхъуа иужькІэщ. Ауэ, сэри зызгъэтІэсхъэнукъым: газетхэм къытрадза яужькІэщ Алыджыр зэрызубыдар абы къыщищІэнур».

1940 гъэм жэпуэгъуэм и 15-м Алыджым и бийуэ ялэжьынухэр яубзыхуащ. ЯпэщІыкІэ, удыныр щрадзыну я мурадащ Корфэ хытІыгум. Муссолини и авиацэм алыджхэр хьэжэпхъажэ ищІын хуейт. А мурадым хузэщІагъэуІуащ дивизиеу 8, кхъухьлъатэу 380-рэ, кхъухьу 54рэ, топхэу 686-рэ.

Алыджым и къарухэр хуабжьу нэхъ мащІэт. Псори зэуэзэпсэу къэхъуащ. 1940 гъэм жэпуэгъуэм и 28-м сыхьэтыр 3-рэ дакъикъэ 40-м Урымым и ліыкіуэр Алыджым и премьер Метаксас и деж кІуэри, хуигъэуващ: «Алыджыр Италием и унафэм щюувэ». Правительствэм и Іэ- зыкърагъэукіынущ, ауэ затынукъым. Аптащхьэм зэуэ икіи зы псалъэу жиіащ ар хуэдэ мыхьэнэ иіэщ цэкіуэгъуэм и 28-м.

бжьыхьэ махуэ къызэрыгуэкіщ. Ар- гъуэ Урымым и дзэхэр Алыджым теуакіэт. **щхьэкіэ мы махуэм Алыджым (Гре-** Ліыкіуэр хущіэкъуащ, къэралитіыр къазэпэщІэмыувэми, щытыкІэр щылажьэркъым - къэралым и ціыхухэм зэрызэфіахыфынур правительствэм и ізтащхьэм гуригъэјуэну. Иджыри къэс гъэм папша зи псэ зытахэм я фэе- ягъэшагъу забы и жууапыр: «Алыджым и дежкіэ псэзэпылъхьэпіэт апхуэдэ бий лъэщым пэувыфыныр». АрщхьэкІэ ар зэрыгугъам къыщыщІэкІакъым.

Алыджым и цІыхубэр зым хуэдэу бийм пэщІэуват. 1940 гъэм щэкІуэгъуэм и 14-м алыджхэм урымхэр ирагъэкІуэтыжу щіадзащ. Бийр хьэжэпхъажэу икіуэтырт, топхэмрэ танкхэмрэ зэуапІэм къыщанэурэ. Муссолини зыщыгугъар къехъул акъым. Элладэм и бынхэм езыхэм я къэралыр хуит къащІыжри, Албанием и щІыналъэм ихьащ. Къэхъуар зи нэгу щІэкІа Гитлер езым къыкъуэт къэралым дэІэпыкъуащ. 1941 гъэм мэлыжьыхьым и 6-м абы и дзэхэр БолгариемкІэ пхрыкІри, Алыджымрэ Югославиемрэ щитІысыкІащ. А мазэ дыдэм фашист Германием и къарухэр Афины дыхьащ. 1941 гъэм накъыгъэм и 4-м рейхстагым къыщыщыпсалъэм, фюрерым къыхигъэшхьэхукІын хуей хъуащ, «адрей» европей къэралхэм хуэмыдэу, Алыджым и лІыхъужьхэр ліыгъэшхуэ яхэлъу икіи ажалым шымышынэу зэрызэуар. Тхыдэм къыхэнащ Черчилль и псалъэхэри: «Алыджхэркъым лІыхъужьхэм хуэдэу зэуар, атІэ лІыхъужьхэр алыджхэм хуэдэу зэуауэ аращ». Къэрал псом зыщиубгъуащ партизан зэщІэхъееныгъэм. Абыхэм я зэпэщІэтыныгъэр апхуэдизу лъэщти, Гитлер СССР-м къыщытеуар и мурадам нэхърэ мазитікіэ нэхъ кіасэ хъуащ. Алыджхэм ящыщу зы взводи зы роти фашистхэм къадэщІу СССР-м къебгъэрыкІуакъым. Абы ирогушхуэ езыхэр.

Алыджхэм ягу къагъэкІыжын яІэщ. Езым и инагъым тещІыхьауэ Алыджырщ СССР-м иужькіэ зи ціыху нэхъыбэ Етіуанэ Дунейпсо зауэм хэкүүэдар.

И щІыналъэр яубыдами, алыджхэр зэрыпхъуакІуэхэм езэуащ, мазиблым нэблагъэкіэ. Икіэм-икіэжым, зэрыпхъуакІуэхэм къэралыр ябгынэн хуей хъуащ. Аращи, Совет Союзым и цІыхухэм къахьа ТекІуэныгъэ иным алыджхэми я фіыщіэ хэлъщ. Адыгэхэм пышІэныгъэ быдэ зыxyala Спартэм (Пасэрей Алыджым и зы Іыхьэу щытащ) къигъэлъэгъуащ къызытехъук Іахэм я хьэлыр зэрахъумар: абыхэм

Зыр коммунистыншэщ, адрейхэри зыгуэрхэм щощ э

ЩІыналъэ депутатхэр Ставрополь крайм, Ингушым, Шэшэным щыхахащ. Абыхэм къарикІуахэр зыпэмыплъауэ щыткъым

Зыми и жагъуэ ящ акъым

Ставропольем и Думэм хаха депутат 50-м я япэ зэlу-щlэр екlуэкlащ. Зэуэ жытlэнщи, фракцэхэм зэхъуэкlыныгъэ ягъуэтащ. Иджы крайм и хабзэгъэув зэхуэсым депутат щи энукъым Урысейм и либерал-демократие партым (ЛДПР). Ар проценти 5-м пхыкІыфакъым - наіуэу зэрыщытщи, я нэхъ мащІэрамэ, апхуэдиз хэхакІуэхэм Іэ пхуаІэтын хуейщ уи партыр щІынальэ парламентым хыхьэн папщІэ. Зыпэмыплъа гуэри къэхъуакъым: сыт щыгъуи хуэдэу, бжьыпэр иубыдащ «Урысей зэкъуэтым» абы и ліыкіуэхэм тіысыпіэ 44-рэ ялъысащ. Пліыр КПРФ-м, тlур «Захуагъэ здэщы в Урысей» партым яйщ.

Ставрополь крайм и губернатор Владимиров Владимир и хъуэхъу псалъэхэм зригъэубгъуакъым. Къыхигъэща къудейщ: «Лэжьыгъэр ди куэдщ. Сыщогугъ, нэхъапэхэми хуэдэу, дызэкъуэтыну». Абы зыми шэч къытримыхьэми хъунущ: Думэм и япэ зэlущlэм тхьэмадэу зэдэарэзыуэ щыхахащ Великдань Николай - иджыри къэс Владимировым и япэ къуэдзэу щытар. Спикерым япэ къуэдзэу щы иlэнущ. «Урысей зэкъуэтым» щыщхэу Судавцов Дмитрийрэ Петренкэ Андрейрэ, коммунист Гончаров Виктор сымэ.

Тхьэмадэу щыта Ягубов Геннадий крайм и цІэкІэ Федерацэмкіэ Советым ягъэкіуащ. Зыми и жагъуэ ящіакъым, жыпІэнурамэ.

Ингушхэм нэхъ къащтэр

Ингушым и хабзэгъэув зэхуэсым пхыкlащ партищ: «Урысей зэкъуэтыр», «ЛДПР»-р, «Захуагъэ здэщы]э Урысейр». Зэрытлъагъущи, коммунистхэр яхэткъым. Абыхэм я піэкіэ республикэм и хэхакіуэхэм либералхэр нэхъ къащтащ. ЩІыналъэм и Іэтащхьэ Калиматов Мыхьмуд-Алий цІыхубэм и ліыкіуэхэм ехъуэхъуащ я ехъуліэныгъэмкіэ, жиіащ зэгурыіуэ-зэдэіуэжу зэдэлэжьэну зэрыхуейр.

Депутатхэм я тхьэмадэщ Тумгоев Магомет. Абы къуэдзитІ иІэнущ: Паров Русланрэ Хашиевэ Азэрэ. Республикэм и ціэкіэ Федерацэмкіэ Советым хэтыну дзыхь хуащ ащ Хамчиев Белан.

ІуэрыІуэтэжхэр

Языныкъуэхэм деж абыхэм нэхъыбэ къыбжаІэ тхыгъэшхуэхэм къыщыпщІэм нэхърэ

Къилэжьащ...

Куэд щыгъуазэщ тхакІуэшхуэ Твен Марк «Сэ мэкъумэш газетым и редактору сызэрыщытар»и ІэдакъэщІэкІым. Ауэ нэхъ мащІэу къыщІэкІынущ абы а къулыкъу дыдэр щиІыгъам ищІауэ щытар зыщІэр. Зэгуэр ар зи унафэщ газетым къытридзат зиусхьэн N хьэм езыгъэхь тхыгъэ ткІий, мыпхуэдэ псалъэхэр хэту: «Зиусхьэн N апхуэдизу напэншэщи, уеблэмэ къилэжьыркъым и нэкІум ущІэўбжьытхэну».

Ар зытратхыхьа цІыхухъур судым хуэтхьэусыхащ, къагъэпудауэ къилъытэри. Хьэкумэщ хэри и телъхьэу къэуващ. Абыхэм унафэ къащтащ газетым «зэзыгъэзэхуэж» къытридзэну. Твен хабзэщІэкъуу къыщІэкІащ икІй ар игъэзэщІащ мыпхуэдэ псалъэхэр хэту: «Зиусхьэн N къелэжь и нэкlум ущІэубжьытхэну»

Нэхъ мыгъуагъэр

Хэку зауэшхуэм и зэманым Сталин Иосиф адмирал

Исаковым и деж телефонкіэ псэлъаш: - Ныбжьэгъу Исаков, уэ тенджыз ФІыцІэ флотым и

унафэщІу уагъэув. Сыт жыпІэн? - Ауэ сэ сылъакъуэншэщ (Исаковым и лъакъуэ лъэны-

къуэр пытыжтэкъым). - Ягъэ кlынукъым. У́э уи япэ итар щхьэншэт. Ар куэдкlэ нэхъ мыгъуагъэщ.

ГъащІэр зыгъэнэху

Адыгэхэмрэ балъкъэрхэмрэ зэгъусэу піэм занщізу лэжьапіэ къригъэблэгъащ къэралыгъуэ яІэ зэрыхъурэ 1932 гъэм къэралым и математик, физик, химик, фиилъэси 10 ирикъуа къудейуэ арами, щІы- лолог ціэрыіуэхэр. Апхуэдэ щіыкіэкіэ налъэм игъуэта социально-экономикэ Бэрбэчым игъэтІылъащ университетым и **шытыкІэмрэ** абы егъэджэныгъэмрэ егьэджэныгъэ лъабжьэ быдэр. щізныгъэмрэ зэрызыщаужьамрэ япкъ Нобэ а еджапіэм зыіэригъэхьэ ехъуліэныиткіэ, ди щіыпіэм еджапіэ нэхъыщхьэ гъэхэми я лъабжьэ, къежьапіэ пэж хъуащ иІэныр Іэмалыншэ хъуат. ЩытыкІэр къа- Бэрбэчым абы щыгъуэ иубзыхуа Іуэху зелъытэри, РСФСР-м и Правительствэм хьэкіэр. 1932 гъэм унафэ къищтащ Къэбэрдей-Балъкъэрым пединститут щхьэхуэ къы- Хьэтlутlэ нэхъыбэм зэреджэр «гъащlэм и щызэјухыным теухуауэ.

КЪЭБЭРДЕЙ-Балъкъэрым и цІыхубэм дежкіэ мыхьэнэшхуэ зиіэ іуэхугъуэт ар. Пединститут къызэlуахын и пэкlэ ди лъэпкъ ІэщІагъэлІхэр щагъэхьэзыру щытар Оркэ пединститутырт. КъБКъПИ-м япэ стуабы и къудамищым: биологие, физико-математикэ, литературэ факультетхэм. Ахэр Нэхъ иужьы уэк і эк къы зэрагъэпэщащ тхыдэмкіэ, естественно-географиемкіэ, бзэмкІэ къудамэхэр. Зэрылэжьа илъэсхэм къриуеджапІэ нэхъыфІхэм хабжэу щытащ.

Придыстур блакјам и 50 гљахам ли к мазэм КъБАССР-м и Министрхэм я Советым СССР-м и унафэщІхэм я деж игъэхьауэ дежщ. щытащ Къэбэрдейр Урысейм зэрыгухьэрэ илъэс 400 зэрырикъур республикэм щыгъэлъэпІэн зэрыхуейм теухуа тхылъ, абы ирихьэліэу гъэзэщіапхъэу къалъытэхэр иту. А тхылъым щхьэхуэу къыщыгъэлъэгъуат пединститутыр къэрал университет щ Іыжын зэрыхуейм теухуа жэрдэмри. Нэрылъагъут зызыужь лъэпкъ экономикэмрэ жылагъуэмрэ апхуэдэ зэхъуэкІыныгъэ зэрыхуэныкъуэр.

Ар фІы дыдэу къызыгурыІуэт гъащІэм и бэуэкіэр псэкіэ зыхэзыщіэу щыта политик къэрым езым и къэрал университет и эжыпхъэу. Іэщіагъэліхэр нэгъуэщі щіыналъэхэм щагъэхьэзырурэ республикэм лэжьакіуэ къагъэкІуэжыфыну жаГэрт абы къыпэщГэувэхэм, арщхьэкіэ Хьэтіутіэ ліыгъэ къыкъуэкіащ и гупсысэм лъабжьэшхуэ зэриіэр абыхэм къагуригъэlуэну, и мурадхэр зрикъыдэзыІыгъхэри мащІэтэкъым. Лъэпкъ интеллигенцэм ящыщ щІэныгъэлІхэр, ІэщІагъэліхэр мызэ-мытіэу тхащ щіыналъэ, къэрал унафэщІхэм я деж, Бэрбэчым къыхилъхьа жэрдэмыр зэры!эмалыншэ !уэхур къыхагъэщу.

1957 гъэм мэлыжьыхьым и 5-м СССР-м и Министрхэм я Советым унафэ къищтащ гъэхьэу, лъагап эщ эхэр къищтэу лажьэ а Къэбэрдей пединститутыр и лъабжьэу, ди республикэм Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал университет къызэрыщызэТуахым теухуауэ. РСФСР-м и Министрхэм я Советми а зэман дыдэм унафэ ищІащ Налшык мэкъумэш Абы къыщыдокі щІэныгъэ журналу 5, иІэщ техникумым и унэр, общежитыр, еджапІэм лабораторэ лъэрызехьэхэр, егъэджэныгъэи мылъкур КъБКъУ-м етын хуейуэ. Куэд гъэсэныгъэ лэжьыгъэшхуэм къыдэкІуэу дэмыкіыу нэгъуэщі зы укази къаіэрыхьащ республикэм и унафэщІхэм: «Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал университетым и ректору гъэувын тхыдэ щІэныгъэхэм я кандидат Бэрбэч Хьэтlутlэ Мутlэ и къуэр», - жиlэу иту.

Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал университетыр къызэрызэІуахым щымыгуфыкІ зы ціыхуи ису къыщіэкіынтэкъым ди щіыналъэм. Абы теухуа гуфІэгъуэ зэІущІэ ин республикэм щекТуэкТащ 1957 гъэм жэпуэгъуэм и 12-м. Ди республикэм и щІэныгъэ-творческэ интеллигенцэм, ди цІыху псоми гуфІэгъуэшхуэр даlыгъыну щlыналъэм къеблэгъат Москва, Ленинград, Кавказ Ищхъэрэ щІыналъэм я ліыкіуэхэр, къэрал унафэщіхэр. Махуэшхуэ зэхуэсым и утыкум доклад щищіат абы и ректор Бэрбэч Хьэтіутіэ Мутіэ и къуэм.

И къулыкъум щыпэрыува япэ махуэхэм къыщыщІэдзауэ ХьэтІутІэ лъэкІыныгъэу, зэфІэкІыу бгъэдэлъ псори ирихьэлІащ еджапіэ нэхъыщхьэм и щіэныгъэ, техникэ лъабжьэр егъэфІэкІуэным, ар нэхъри гъэбыдэным. Абы фІыуэ къыгурыІуэрт щІэныгъэм и зыужьыныгъэм щІыналъэм къыхуихьыну ехъулІэныгъэ лъагэхэр, икІи еджа-

Къызэригъэпэща университетым Бэрбэч нэхугъэ», «зыужьыныгъэм и джэлэс» псалъэхэмкіэт. Ипэжыпіэкіэ а еджапіэ нэхъыщхьэр хъуащ щІэныгъэм ди цІыхубэр хуэзыша нэхугъэ. ФакультетиплІу зэхэту (тхыдэ-филологие, физико-математикэ, инженер-техникэ, мэкъумэш) лэжьэн шІэзыджоникидзе (иджы Владикавказ) дэта Горс- дза еджапіэ нэхъыщхьэр гъуэгуанэщіэ теуващ. ЕджапІэ нэхъыщхьэм и статусыр зэрадентхэм папщіэ и бжэр къызэіуихащ 1932 хъуэжам къалэну къыхуигъэувыр зыхуэгъэм и бжызкэм. Студенти 100 щеджэрт дизыр фІыуэ зыщІэ ректорым а лъэхъэнэм куэд зэфГигъэкІащ. КъБКъУ-м зэман кіэщіым къриубыдэу хэпщіыкіыу зиужьауэ, щІэныгъэм и гъуэгум трашэрт егъэджакІуэ математикэ, физикэ, химие, филологие 13-м, профессоритірэ доцентитірэ яхэту. щіэныгъэхэмкіэ ехъуліэныгъэфіхэр зыіэригъэхьауэ щытат.

Ди республикэм университет къызэрыщызэГуахар Къэбэрдей-Балъкъэрым и мыбыдэу институтым егъэджакІуэ 4200-рэ закъузу, Кавказ Ищхъэрэм хыхьэ адрей игъэхьэзыращ. Ар Кавказ Ищхъэрэм и лъэпкъ автономиехэми щІэныгъэмрэ щэнхабзэмрэ зыщаужьынымкІэ мыхьэнэ ин дыдэ зиІэ Іуэхугъуэт. А щІыналъэм къри лым щекІуэкІа щІэныгъэ-техникэ револю- быдэ автономиехэм ящыщу университет цэм къигъэува къалэнхэм ящыщт зызыужь япэу къыщызэГуахар ди республикэращ. экономикэр зыхуэныкъуэ ІэщІагъэлІхэр КъищынэмыщІауэ, ІэщІагъэ куэдым щыхугъэхьэзырыныр. 1956 гъэм и бадзэуэгъуэ рагъаджэ классикэ университетхэр къэралым къыщызэІухыныр къыщежьари аб-

Илъэс зэхуэмыдэхэм университетым и ректору щытащ КІэрэф Къамболэт, Лъостэн Владимир, Къарэмырзэ Барэсбий. Дэтхэнэ зыми хузэфІэкІ гуащІэ хилъхьащ абы и зыужьыныгъэм. Мы зэманым абы и унафэщІщ техникэ, экономикэ щІэныгъэхэм я доктор, профессор Алътуд Юрэ.

Зыужьыныгъэм и гъуэгу кіыхь къызэринэкІащ КъБКъУ-м. ІэщІагъэ, щІэныгъэ нэхъыщхьэ щрагъэгъуэт еджапіэхэр гугъуехь щыхэта 1990 гъэхэм университетри хуэзащ лъэпощхьэпо куэдым, ауэ и къарури Іэзэ, еджагъэшхуэ Бэрбэч Хьэтіутіэ Мутіэ и зэфіэкіри яхъумэу, ямыгъэлъахъшэу, къуэр. Абы къилъытэрт Къэбэрдей-Балъ- щіыхь иізу щытыкіэ гугъум къикіыфащ. КъБКъУ-р мылъкукІи, къэхутэныгъэхэр зэрырагъэкіуэкі Іэмалхэмкіи, ІэщіагъэліхэмкІи лъэщу зэщІэузэдащ. Къэралым и еджапІэ лъэрыхьхэм халъытэ КъБКъУ-м, иджырей егъэджэныгъэ ІуэхущІапІэм зэрыхуэфащэу, университет комплекс зэпэщ и эщ, лэжьакіуэ, щіэныгъэ, мылъку-техникэ, щэнгъэхъул!эну. Бэрбэчым и Іуэху еплъык!эр хабзэ, хъыбарегъащ!э, экономикэ Іэмал псомкіи къызэгъэпэщауэ. Ар япыщіащ къэрал куэдым щыІэ еджапІэхэм.

КъБКъУ-р къокІуэкІ езым и хабзэхэмрэ Урысейм япэу щызэфІэува университет комплексым и фІагъымрэ ихъумэу. ХэпщІыкіыу зиужьащ абы, зэлэжь унэтіыныгъэхэми хэхъуащ. Ехъуліэныгъэщіэхэр зыіэриеджапіэ нэхъыщхьэм илъэс блэкіахэм игъуэта зыужьыныгъэшхуэм укІэлъыплъмэ, најуэ мэхъу ар Урысей Федерацэм и еджапІэ нэхъыщхьэ нэхъ пажэхэм зэращыщыр. щІэныгъэ-къэхутэныгъэ купщІафІэхэри шрагъэкіуэкі.

КъБКъУ-р зызыужь еджапІэ нэхъыщхьэу зэрыщытым и щыхьэтхэм ящыщщ «Webometrics» къэхутакІуэ агентствэм нэгъабэ иригъэкІуэкІа рейтингым, УФ-м щылажьэ еджапІэ нэхъыщхьэ 1129-рэ зыхэтам, абы 85-нэ увыпІэр зэрыщиубыдар. Псалъэм къыдэкІуэу жытІэнщи, 2017 гъэм ирагъэкІуэкІа а къэпщытэныгъэм ди университетым къыщылъысар 116-нэ увыпІэрат.

Урысей Федерацэм и щІэныгъэ-егъэджэныгъэ центр пашэхэм ящыщ ди университетым щолажьэ ІэщІагъэлІ 2000-м щІигъу, щІэныгъэ щызрагъэгъуэт студент 11000-м нэсым. Университетым и институти 10-м, зы факультетым, колледжи 4-м щыхурагъаджэ Іэщіагъи 100-м щіигъум. Еджапіэ нэхъыщхьэр къэзыухахэм къахэкІащ Урысей Федерацэм, хамэ щІыналъэ куэдым ціэрыіуэ щыхъуа щіэныгъэліхэр, егъэджакІуэхэр, инженерхэр, хабзэубзыху, гъэзэщакіуэ властыр зыіэщіэлъ къэрал къулыкъущІэхэр, хьэрычэтыщІэ лъэрызехьэхэр.

ЖЫЛАСЭ Маритэ.

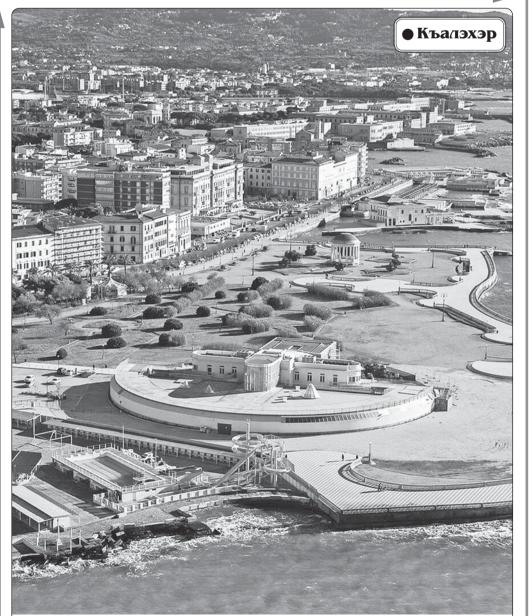

Зи гугъу тщІы хабзэгъэув проектыр яужэгъуауэ къыщіэкіынущ пенсионер лажьэхэми властыр зыі эші эльхэми. Іуэхур зэхьэліар Іэнатіэ Іут ліыжьфызыжьхэм я пенсэхэр индексацэ ящІынырш. 2017 гъэ лъандэрэ парт зэмыл эужьыгъуэхэр яужь итщ а проектым Правительствэр арэзы тригъэхъуэну. АрщхьэкІэ, иджыри къэс абы зыри къикІакъым.

ИДЖЫ дыдэ законым и проектыр зэримыдэр Министрхэм я кабинетым аргуэру жиlащ. Уегупсыс зэрыхъунумкіэ, Іуэхур зэіутыр Іэмал зэриіэкіэ кіыхьліыхь, кіэлъэф щіынырщ. «Правительствэм иджы тегъэщіапіэ ищіащ зи гугъу тщіы проектым текіуэдэну мылъкур къыздикІынур къызэрамыгъэлъэгъуар, - жиїащ Плехановым и цІэр зезыхьэ РЭУ-м и кафедрэм и доцент Ивановэ-Швец Людмилэ. - Сэ къызэрысщыхъумкІэ, къулыкъущІэхэм къафІэІуэхукъым жылагъуэм и Іуэху еплъыкіэр. Абы щхьэусыгъуэ зэмыліэужьыгъуэхэр къегъуэт проектыр пхимыгъэкіын папщіэ. Япэрауэ, проектыр къыхэзылъхьэхэм я къалэнкъым ахъшэм и къыхэкІыпІэхэр къалъыхъуэну. Ар зи пщэ къыдэхуэр ФинансхэмкІэ министерствэрщ. Къыхэзгъэщынщи, Президентым пщэрылъ ящищ Гри, Лэжьыгъэмрэ социальнэ къызэгъэпэщыныгъэмкІэ министерствэм езым и проект игъэхьэзырауэщытащ. АуэаризэрамыгъэкІуауэкъыщІэкІащ: ахъшэм и къыхэкІыпІэнур къахуэгъуэтакъым».

Апхуэдэурэ йокІуэкІ. 2022 гъэм щІышылэм и 1-м къыщыщІэдзауэ лажьэ пенсионер мелуанибгъум я пенсэхэр индексацэ ящІыным сом мелуан 900 текІуэдэнущ. Ямыщіу благъэкіа индексацэхэм текіуэдэнухэр яхэплъхьэжмэ, сом триллионитІ къагъуэтын хуейщ. Еджагъэшхуэм и псалъэхэм щІыгъужын хуейщ мыр: сыт ахъшэр езыр къалъыхъуэн щІыхуейр? Аракъэ, икІэмикіэжым, Ціыхубэ зэіузэпэщ псэукіэмкіэ фондыр щІыщыІэр. Абы ахъшэр къобэкІ, ауэ а мылъкур нэгъуэщІ мурадхэмкіэ къагъэсэбэп, псом япэ ирагъэщын хуейр пенсионерхэр арауэ щыта пэтми.

Дэ дощ юж мы гъэм и щ ышылэ мазэм ек үзк ауэ щыта псалъэмакъыр. Абы щыгъуэм УФ-м и Президент Путин Владимир Урысей Профсоюзхэм я Ізтащхьэ Шмаков Михаил щепсалъэм тури зэгуры уауэ щытащ мыпхуэдэ проектыр мазаем и 1-м ирихьэліэу къыхалъхьэну. Арщхьэкіэ, Правительствэм аргуэру къигъэсэбэпу хуежьащ нэхъапэм зыхуэкІуэу щыта Іэмалыр: сыт хуэдэ проектми арэзы темыхъуэныр.

Урымым и къалэ нэхъ дахэхэм ящыщ Ливорно Арно псымрэ тенджызымрэ я зэхуакум дэсщ. Ар тхыдэм и фэеплъхэмкіэ къулейщ. Апхуэдэу къалэм мыхьэнэшхуэ зи із къалэн щегъэзащі з къэралым и промышленностми. Мыбы илъэсым кхъухь куэд щащі. Къыдэкіуэу къалэр ціэрыіуэщ езым и хытіыгу телъыджэхэмкІи

Пліанэпэр зыгъэхьэзырар ШАЛ Мухьэмэдщ.

ANUIS MANUE

Махуэгъэпс

Гъэлъэгъуэныгъэхэр

Зыужьыныгъэ зэпІэзэрытым хуэгъэпса пщалъэхэр

Жэпуэгъуэм и 14-м Пщалъэхэм я ду-нейпсо махуэр зэрагъэлъапіэр и нэ-имыізу зыхуей-зыхуэныкъуэ щіэныгъэ**щэнэщ экономикэм зегъэужьыным**, **я** техникэ хъыбархэмкІэ, стандартизацэм, зэфіэкіхэмкіэ промышленностымрэ са- метрологием, гъзунэхуныгъэхэм я пщатумрэ зэхъуэжэным, тіуми я сэбэп лъэ тхылъхэмкіэ къызэрегъэпэщ, зэхуезыхэлъхэр пхыгъэкІыным, технологие гъакІуэ», - жеlэ Ештрэч СулътІан, КъБР-м пэрытхэр хэlущlыlу щlыным - а псоми Стандартизацэмкlэ, метрологиемрэ гъэуяхуэгъэзауэ пщалъэхэм ягъэзащ!э нэхуныгъэхэмк!э и къэрал щыналъэ щентр - федеральнэ бюджет lуэхущ!ап!эм (ЦСМ - ФБУ) и унафэщ!ым.

ЖЫПІЭНУРАМЭ, дуней псор пщалъэхэм тетщ, уеблэмэ гъащ!эм и лъэныкъуэ щ!эр центрым метрологиемк!э и къуда-куэдым ахэр лъабжьэ яхуохъу. Я мыхьэнэр мэхэрщ. Абыхэм Іэмэпсымэу къызэращІагъэбыдэн мурадкІэ, илъэс къэс Пщалъэхэм я дунейпсо махуэм къыхуеджэныгъэ щхьэхуэ къыхуагупсыс. Мы гъэм ар ирагъэкІуэкІ «Зыужьыныгъэ зэпІэзэрытым хуэгъэпса пщалъэхэр» унэтІыныгъэм

Стандартизацэмкіэ Дунейпсо къызэгъэ-пэщыныгъэхэм - МЭК-м, ИСО-м, МСЭ-м лъэпкъ, щІыналъэ пщалъэ куэдыкІейхэр зэпашэч, сату Іуэхум хэлъ лъэпощхьэпохэр зэфlах, я зэдэлэжьэныгъэр социально-экономикэ зыужьыныгъэм сэбэп хуохъу, ардыдэмкІи дунейпсо Іуэху зехьэкіэ пэрытхэр зэкіэлъагъакіуэ.

Пщалъэхэм я фіыгъэкіэ, зы щіыпіэ дыпсэлъэну дыхуеймэ, телефон станцым зэрызыпытщіэфынур дощіэ, сымаджэ дыхъумэ, иджырей іэмэпсымэхэмкіэ къыдэІэзэну дащогугъ, автомашинэ дисмэ, и лэжьэкІэр зэрытэмэмыр кърыдощІэ, дызыхуей хъыбархэр ИнтернеткІэ къыдагъэгъуэт. Дунейпсо пщалъэхэр ди гъуазэу, хьэпшыпхэм, ерыскъыхэм, Іуэхутхьэбзэхэм я фіагъыр здынэсыр тхузэхэгъэкіынущ. Дзыхьымрэ зэдэлэжьэныгъэмрэ абыхэм къызэрагъэпэщ, зэдэрэгъухэм я ІэдакъэщІэкІхэр дунейпсо рынокым щыплъэхэм я фіыгъэкіэ зохъуажэ дэнэ щіыпіи бизнесым, правительствэхэм, жыла-

гъэсэбэп «Къэбэрдей-Балъкъэрым и ЦСМ ФБУ-р дэфтэрхэмрэ нэгъуэщІ тхылъхэмтеухуахэр, щІэныгъэ-техникэ, экономикэ журналхэр, зэрыгъуазэ методикэхэр, урысейпсо классификаторхэр, нэгъуэщ куэдхэри. Центрым республикэм и предприятэхэм, организацэхэм я Іэщіагъэліхэр,

Лэжьыгъэ псоми я нэхъыбэр зыгъэзагъэпэщхэм я щытыкІэр зыхуэдэр къапщытэ, фІагъышхуэ яІэу къагупсысагъащІэхэр хэпшэнымкІэ ІэнатІэхэм ядоІэпыкъу, псыуэ, токыу къагъэсэбэпым я бжыгъэр къызэралъытэ, коммунальнэ Іуэхутхьэбзэхэм хуэзэр къызэрапщытэ иджырей Іэмэпсымэхэм я зехьэкІэм республикэм и цІыхухэр щагъэгъуазэ.

«А Іэмэпсымэхэм я гъэлэжьэкІэ-щытыкіэр, я гъэпсыкіэр зыхуэдэм хуей дэтхэнэри зы махуэм къриубыдэу тыншу щыкіэлъагъэплъыфынущ ди деж къыщы-зэіуаха къудамэм. Ди Іэщіагъэліхэм зыхуейну псори я эщи, зэрызэхуагъак уэ 1эмалхэр нэгъэсауэ къагъэсэбэп. ЕрыскъыхэкІхэм, щІыдагъэхэкІхэм я фІагъыр къыщапщытэ, электротехникэмрэ радиацэмрэ щакіэлъыплъ лабораторэхэр догъэлажьэ. Къэбэрдей-Балъкъэрым и Правительствэм, къалэ, район администрацэхэм, Іуэхур зэхьэлІа министерствэхэм, федеральнэ кіэлъыплъакіуэ Іэнатіэхэм купщІафІэу дадолажьэ», - къыпещэ и псалъэм Ещтрэчым.

Республикэм и предприятэхэм, организацэхэм ящыщу лэжьыгъэрэ ІуэхутхьэбхагъэкІыным ахэр трагъэгушхуэ. Пща- зэрэ зыгъэзащІэхэм зыщагъэгъупщэн хуейкъым я ІэдакъэщІэкІхэр къызэра-Іуэху щызыщІэхэр. Бжыгъэ гъэпсахэращ пщытэ пщалъэхэм мы зэманым мыхьэнэ ин дыдэ зэраlэр, абыхэм продукцэм и фlагъуэхэм я зэдэлэжьэныгъэми лъабжьэ гъым зэрыхагъахъуэр, ауэ щыхъукІи, фейбыдэ яхуэхъур. Апхуэдэ дыдэуи, пща- дэ нэхъыби къазэрыпэкІуэр. Сыту жылъэхэм я фІыгъэкіэ экономикэм жыджэру піэмэ, ГОСТ-м тету ягъэхьэзыра продукзезыгъэужь Іэмалхэр къагупсыс икІи къа- цэр нэхъыфІщи, тыкуэным щІыхьэ цІыхур псом япэу зэплъыр къищэхур пщалъэм

къызэритІасэрщ. Республикэм и ІэщІагъэлІхэм ящыщу кІи къулейщ. Апхуэдэхэщ лъэпкъ-дуней- стандартизацэм и ІэнатІэм пэрытхэм псо пщалъэхэм, техникэ регламентхэм Пщалъэхэм я дунейпсо махуэмкІэ дохъуэхъу узыншагъэ быдэ яІэну, я Іуэхухэмрэ я мурадхэмрэ къайхъулІэну, я лэжьыгъэр купщіафізу дяпэкій зэрахьэну!

ЛУЦЭ СулътІан.

«Зы фащэм и хъыбар» фІэщыгъэм шІэту Сэралъп Мадинэ и Арт-центрым Къуэжокъуэ Феня (ФатІимэт) зэрихьауэ щыта фащэ екІухэмрэ пасэрей сурэтхэмрэ я гъэлъэгъуэныгъэ гъэщІэгъуэн къыщызэІуа-

- УТЫКУ къитхьахэр дэркІэ хьэпшып лъапІэщ, ар ди блэкІам шыш Іыхьэш, ди нэхъыжьхэм я Іэужьщи. Зэман гугъу зэрыхэпсэукам емылъытауэ, абыхэм яхузэфІэкІащ а дахагъэ псори я щІэблэм хуахъумэн, - жиІащ Сэралъп Мадинэ зэlущІэр къыщызэІуихым.

Данэм къыхэщІыкІауэ фащиті ягъэлъэгъуат - шіыхушакъафэрэ удзыфэрэ. И анэм и фэилъхьэгъуэхэр Арт-центрым щахъумэмэ фІэкъабылу къезытар Наурыз (Тарбастаевэ) Лейлэщ. Зэ еплъыгъуэкІэ мы фащэм лажьэ иІэкъым.

Сэралъп Мадинэ жеlэ хуэщхьэпэн хуэдэу. бостейтІми лъэхъэнэм и нэпкъыжьэ апхуэдэщ ахэр щадым къа- лэхъар телъыджэ зыбжанэ гъэсэбэпа щэкІхэр, тхып- щыплъагъунущ. хъэхэр. Нэрылъагъущ зы-

дахэм я ІэпэІэсагъри. гъэщІэгъуэнхэри. Абыхэм я зэманкІэ

Фащэ къэс и тхыдэ иІэжщ

зэlущlэм зыкърезыгъэхьэ- гъэзэну псалъэ зэрызэlэпаліа псори къыхуриджащ хар. Абы яужькіэ Мадинэ хуэсакъыу, егугъуу зэрахъу-мар нэрылъагъущ, ар ма-щізу фаджэ зэрыхъуам нэхъ

жар зытеухуар къэзыіуатэ къым, ауэ, абы ипхъу Лейлэ езым игу къэкіри, бостейхэр къэкІуэну щІэблэм къаджэбзым

Сурэтхэмрэ бостейхэмрэ я зэрателъыр, мызакъуэу, выставкэм шы-

Сэралъп Мадинэ къиІуэтэжащ мы бостейхэр зезыхьэу Пэшым фіэлъщ сурэт щыта Къуэжокъуэ Феня зы узэҐэбэкІыжмэ, гъэлъэгъуэныгъэр къызэзы- Арт-центрым къакіуэу и фа- жокъуэ Феня зэрыт сурэт Къэбэрдокъуэ щэхэм я хъыбар къызэ- иныркъызэхуэсахэм яригъэкъыщыпсалъэм, риlуэтар, уеблэмэ къытри- лъагъури, а фащэ дыдэр хъэхэмрэ я щ агъыбзэмрэ

Арт-центрым къритащ. Хъыдызэрыщигъэгъуэзамкіэ, мы фащэхэмкіэ нысащІэ куэд унагъуэ ихьаш.

Зэіущіэм щыжаіащ бостейр зэрадрэ зыри зэрыхэмыІэбар, абы и зы дыпІи зэремыІусэжар. Зи гугъу ящІ бостейр щыгъыу Къуэ-

ипхъу Лейлэ щрагъэтІагъэу ятеухуауэ сурэт трахыну, ари иужькіэ Арт-центрым щагъэлъэгъуэну зэрамурадыр жиІащ Сэралъп Мадинэ.

Лейлэ и щхьэгъусэ Тар-

бастаев Алексей (медицинэ щІэныгъэхэм я кандидатщ, Москва и Правительствэм и университетым къэхутэныгъэхэмкІэ и къудамэм и унафэщІщ) псалъэ щратым, къызэгъэпэщакІуэхэм фіыщіэ яхуищіащ икіи жиІащ лъэпкъ щэнхабзэм куэд щіауэ зэрыдихьэхыр. Абы и щыхьэтщ тхыпщІэныгъэлІым

Лъэпкъ щэнхабзэм и беягъым, Ізужьхэр хъумэным иІэ мыхьэнэм, гъэлъэгъуэныгъэр къызэрыщыхъум теухуауэ абы къыщыпсэлъащ композитор ХьэІупэ ДжэбрэІил, «Адыгэ унэ» тыкуэн-музейр зыгъэлажьэ Іўтіыж Мэжид, Ленинград областым и къэрал симфоние оркестрым и художественнэ унафэщІ, дирижёр, КъБР-м и цыхубэ артист Голиков Михаил сымэ.

ЩОМАХУЭ Залинэ.

Эстонхэр зэрыгушхуэ Отс Георгий Налшык ягу къыщагъэкІыж

КъБР-м ЩэнхабзэмкІэ и фондым, Вэрокъуэ Владимир и цІэр зезыхьэм, СССР-м и цІыхубэ артист, Совет Союзым и къэрал саугъэт псоми я лауреат, уэрэджы ак уэ Отс Георгий къызэралъхурэ илъэси 100 щрикъум теухуа пшыхь щекІуэкІащ. Ар къызэригъэпэщащ «Кодума» эстон лъэпкъ щэнхабзэ центрым.

ПШЫХЬЫМ зыкърагъэхьэліащ лъэпкъ щэнхабзэ центрхэм, ГъуазджэхэмкІэ Кавказ Ищхъэрэ къэрал институтым и студентхэм, налшыкдэсхэм.

«Кодума» центрым и унафэщ Романи Марет пшыхыыр къыщызэјуихым жијащ Отс Георгий ягу къыщагъэкіыж пшыхь купщјафіэхэр Урысейми, Эстониеми, артистыр къыщаціыху нэгъуэщі щіыпіэхэми зэрыщрагъэкіуэкіар.

Институтым и студентхэу Солнцевэ Викторие. Къэзан Миланэ, Обыденная Елизаветэ сымэ къызэхуэсахэм ягу къагъэкІыжащ артистым и гъащІэмрэ и гуащІэмрэ. Апхуэдэу экранымкІэ къагъэлъэгъуащ Отс Георгий зыхэта фильмежнотен еамехманов.

Артистым игъэзащ у щыта уэрэдхэр пшыхыым щыжа ащ Гъуазджэхэмк У Кавказ Ищхъэрэ къэрал институтым и студентхэу Къуныжь Артуррэ Къззакъ Маратрэ. ТЕКІУЖЬ Заретэ.

Топ дахэ куэд дагъэкІ

Республикэм футболымкіз и чемпионатым и топ дагъэкіаи щыщіэкіагуп нэхъыщхьэм и тющрэ къым «Кэнжэмрэ» «Шэрезанэ джэгугъуэм хиубы- джэсымрэ» я зэпэщІэтыныдэ зэіущіэхэр екіуэкіащ. гъэм. Кэнжэ жылагъуэм Сытым дежи хуэдэу, зэпэ- щызэхэта зэlущlэм команщІэтыныгъэхэм я нэхъыбэм топджэгум дихьэххэм я нэгу шышіэкіащ гъуэм дагъэк а топ дахэ куэд.

хуэм Тырныауз щызэхэта лІэныгъэхэм щыпищащ Ис-«Эльбрус»-мрэ «Шэджэм-2»-мрэ я зэlущlэм хэ- гъэрейхэм 4:2-уэ текlуэри, гъэрейхэр къыщыхагъэщащ 2:4-уэ. Абы и фіыгъэкІэ шэджэмдэсхэр турнир таблицэм зымащІэкІэ щыдэкІуэтеящ.

нэхъыбэ дыдэ щыдагъэ- гъэхэр къарикіуащ: *жэпуэ-* «Спартак-Д» - «Шэрэдж», кlащ Ислъэмей щекlyэкla *гъуэм и 9-м:* «Родник» «Тэрч» - «Логоваз», «Шэрхэр» 3:4-уэ къыщыхагъэ- шык) - 3:2, «Хьэтlохъущы-

Турнир таблицэм и кІэух увыпІэхэм щыт «Спартак-Д»-м и Іуэхур щыдэкІакъым Псыгуэнсу къуажэм. ЗэlущІэм хэгъэрейхэм зы топкІэ нэхъыбэ щыдагъэкІащ.

Зэхьэзэхуэм щыпашэхэм я зэпэщІэтыныгъи щекІуэкІащ иужьрей джэгугъуэм. И унэ щыlэу 1:3-уэ «Тэрч»-м къыхигъэщІа «Родник»-р зы увыпіэкіэ таблицэм къыщекІуэтэхащ. Абы и піэкіэ ещанэ хъуащ Нарткъалэ «Шэрэджым» и щыІэу гъуэм жэуапыншэ топитху дэзыгъэкІа Лэскэн щІыналъэм и «Урыхур».

Бабугент шыхьэшІа «Нарт»-м зэlущlэм фlы лъэпкъ къыщыхихакъым. «ЛогоВАЗ»-р хэщІэхэм 4:2уэ ефІэкІащ.

Футболеплъхэм я нэгу зы **къуей**» (Хьэтlохъущыкъуей) дэхэр мамырыгъэкІэ щызэбгъэдэкІыжащ.

Лъэпкъ Футбол Лигэм и ещанэ гупым иджыблагъэ чемпион щыхъуа Прохлад-ДЖЭГУГЪУЭМ и япэ ма- нэ и «Энергетик»-м и ехъулъэмей къуажэм. Хэцэм абы пашэныгъэр щиубыдыжащ.

ТІощрэ езанэ джэгугъуэм хиубыдэу екіуэкіа зэіу-Блэкіа джэгугъуэм топ щіэхэм мыпхуэдэ бжы-

«ХьэтІохъущыкъуеймрэ» (Псынэдахэ) - «Тэрч» (Тэрч) джэс» - «Родник», «Шэ-«Малка»-мрэ я зэпэщіэ- - 1:3, «Псыгуэнсу» (Псы- джэм-2» - «Хьэтіохъущытыныгъэм. Абы «хэгъэрей- гуэнсу) - «Спартак-Д» (Нал- къуей»

- «Малка» (Малкэ) - 3:4, «Эльбрус» (Тырныауз) «**Шэджэм-2**» (Шэджэм Eтlyaнэ) - 2:4; жэпуэгъуэм и *10-м:* «**Кэнжэ**» (Кэнжэ) -«Шэрджэс» (Шэджэм) -0:0, «Шэрэдж» (Старэ Шэрэдж) - «Урыху» (Урыху) - 0:5, «ЛогоВАЗ» (Бабугент)

- «**Нарт**» (Нарткъалэ) - **4**:**2**, «Ислъэмей» (Ислъэмей) -«Энергетик» (Прохладнэ) -КъыкІэлъыкІуэ джэгузэхьэзэхуэм и турнир табли- гъуэм хыхьэу зэхуэзэнущ: жэпуэгъуэм и 16-м: «Нарт» -

«Ислъэмей», «Урыху» «Эльбрус», «Энергетик» «Псыгуэнсу», «Малка» «Кэнжэ»; *жэпүэгъүэм и 17:*

ЖЫЛАСЭ Замир.

Республикэм футболымкІэ и чемпионатым и лигэ нэхъыщхьэм зэхьэзэхүэр зэрышекүүэкүым и турнир таблицэ

	Командэхэр	Дж.	Κъ.	3.	ΦΙ.	T.	Ο.
1.	«Энергетик»	20	17	2	1	96-19	53
2.	«Тэрч»	20	16	4	0	77-15	52
3.	«Урыху»	21	13	3	5	63-38	42
4.	«Родник»	19	13	2	4	81-28	41
5.	«Кэнжэ»	20	11	6	3	47-27	39
6.	«Ислъэмей»	21	11	1	9	67-54	34
7.	«Шэджэм-2»	20	10	3	7	46-54	33
8.	«Шэрджэс»	20	9	5	6	48-57	32
9.	«Псыгуэнсу»	21	8	5	8	38-40	29
10.	«ЛогоВ́АЗ» ́	21	8	4	9	50-53	28
11.	«Малка»	21	8	1	12	52-56	25
12.	«Спартак-Д»	21	6	3	12	42-47	21
13.	«ХьэтІохъущыкъуей»	21	5	2	14	33-67	17
14.	«Эльбрус»	21	3	4	14	38-84	13
15.	«Шэрэдж»	20	2	2	16	33-80	8
16.	«Нарт»	21	0	1	20	35-127	1
	•						_

Бэнэкіэ хуитымкіэ Олимп чемпизэхуэхэм хэтыну хуимыту унафэ къыщащтащ УФ-м Допингым пэщіэтынымкіэ Іэнатіэм (РУСАДА).

ДОПИНГЫМ ехьэліауэ щыіэ хабзэхэр къызэрызэпиудам къыхэкІыу ди лъэпкъэгъум тралъхьа тезырыр къабжынущ 2020 гъэм и щІышылэм и 27-м къышышІэдзауэ. Урысей Федерацэм Спорт бэнэкіэмкіэ федерацэм и президент Мамиашвили Михаил и псалъэхэм къызэрыхэщамкіэ, операцэ зэращіамкіэ икіи зэфіэувэжын шхьэкіэ зрихьэліа хушхъуэхэмк Іэ Махуэм хуэфэщэн Іэнатіэхэм хъыбар яригъэшіакъым. Абы къыхэкІащ допинг-анализым къемызэгъ хэлъу къигъэлъэ-

«ЩытыкІэм кърикІуэну псор къыгурыІуэу, спортсменым а лъэба- цэм и Іэтащхьэ Свищев Дмитрий и къуэр ичащ. Сэ Билал сепсэлъащ. А нэ э щ эт спортсмен куэди допинг зэманым ирихьэлізу ар спорт зэ- щхьэусыгъуэкіз зэхьэзэхуэхэм къыхьэзэхуэшхуэхэм Дызэрыщыгъуазэщи, и спорт гъащІэ псом къриубыдэу Махуэм къы- тащ лъакъуэрыгъажэ спортымкІэ кІэлъакІухьырт икІи Германием зыщигъэхъужащ, - медовэ Дианэ, тхэквондист Закрежиlащ Мамиашвили. - Абы щыlэху пин Дмитрий (псори илъэситІкіэ), зрихьэлІэ мыхъуну зыри къыхигъэщхьэхук акъым. Операцэ щащ - Мурадов Геннадий, академическэ ми наркоз къратащ. Къигъэзэжа греблям хэт Смоленская Полинэ, зи нэужь занщізу анализ ирагъэтащ. узыншагъэм щыщізныгъэ иіэ Апхуэдэу къыщекІэрэхъуэкІым, щытыкіэр къыфіэіуэхужакъым икіи езыр-езыру Іуэхур иутІыпщащ. Махуэр щіалэ гуапэщ, къабзэщ, дагъуэ зэхьэзэхуэхэм къызэрыхагъэкіар. лъэпкъ зэи къыхуащ акъым. Абы щыі экъым».

кёрлингымкіэ къэралым и федера- мыхъумыщіэщ, - жеіэ Свищевым. -

Бэнэкіэ хуитымкіэ Олимп чемпион, щэнейрэ дуней псом щытекіуа Махуэ Билал Париж щышльэсиплікіэ зэхьэ- зэхуэхэм хэтыну хуимыту унафэ

хэтыжтэкъым. зэрыхагъэкІам ирогузавэ. КъищынэмыщІауэ, РУСАДА-м хъыбар къифэбжьышхуэхэм Касеновэ Каринэ, регбисткэ Магоатлетикэ хьэлъэмкІэ спортсмен спортсмен Шангереев Джамалдин (псори илъэсиплікіэ), пауэрлифтер Шуцкий Алексей (илъэсихкІэ) сымэ

«Сэ сызыгъэпІейтейр дамыгъэмкъыхэкІыуи зыкІи щІэбгъэкъуэншэн рэ цІэмрэкъым, атІэ допингым шхьэкІэ къыхагъэкІа спортсменхэм УФ-м и Къэрал Думэм и депутат, я бжыгъэрщ. Пэж дыдэу, ар хъыбар дэщысыр, хэт и гъусэу къэпкlухьрэ?

Ди жагъуэ зэрыхъунщи, допинг хабзэхэм ебэкъуа спортсменхэм къащыщІахэр адрейхэм дерс яхуэхъуркъым. Зыбжанэрэ яжетІащ Дуней допингым пэщІэтынымкІэ ІэнатІэм (WADA) къимыщта хущхъуэхэр Урысей Федерацэми щызэпхьэлІэ зэрымыхъунур. Унафэхэр къызэгурымы уэхэм хуэфэщэн жэуаплыныгъэ яхьыпхъэщ. ИщхьэкІэ къэдгъэлъэгъуа спортсменхэм дызэхахакъым - абы хэтщ щэнейрэ дунейпсо чемпион, Олимп чемпион

Махуэ Билали». Свищевым зэрыхуигъэфащэмкІэ, дэтхэнэ зы щытыкІэми дохутырхэм я щыуагъи хэтыфынущ. Ауэ хущхъуэр уи Іэпкълъэпкъым зэрыхыхьам и щхьэусыгъуэр дэтхэнэ зыми къијуэтэфын хуейщ. «Дэнэ ущышхэр, уз-Уэ лъэпкъ командэм ухэтщ, Олимп

джэгухэм е дунейпсо чемпионатхэм уокіуэ. Зэхэпщіыкіыпхъэщ хуэдитіщыкіэ нэхъыбэу къызэрыпкіэлъыплъынур», - дыщІигъужащ кёрлингымкіэ федерацэм и президентым.

РУСАДА-м щыдаІыгъащ Свищевым и еплъыкІэри. Махуэм гурыІуэгъуэ ищІакъым хабзэм къимыдэ хущхъуэхэкІыр и Іэпкълъэкъым зэрыхыхьар. ІэнатІэм щыжаІащ, Билал операцэ зэращ амк і эхъыбар къазэрыригъэщар, ауэ ирахьэла препаратхэм ятеухуа дэфтэрхэр къазэры Іэрымыхьар.

Нэхъапэјуэкіэ спортсменым къыхигъэщащ хамэ къэралым зыщигъэхъужам щыгъуэ дохутырым и чэнджэщкіэ къигъэсэбэпа хущхъуэхэм допинг пкъыгъуэр хэтынкіэ Іэмал зэриІам. Ауэ, дохутырхэм апхуэдэ хущхъуэ Махуэм къызэрыхуатхам щыхьэт техъуэ тхылъымпІэ кІапи дыщІигъуфакъым псалъэхэм. Арати, Іэнатіэм унафэ къищтащ бэнакіуэр зэхьэзэхуэхэм къыхагъэкіыну.

«РУСАДА-м и унафэм Махуэр едэуэну хэтынукъым. Абы къыгуроіуэ щыуагъэ Іэщіэкіар, Германием къиквыжа нэужь зрихьэла препаратхэм ехьэл а дэфтэрхэр зэримыгъэхьэзырамкіэ, - жеіэ бэнэкіэ хуитымкІэ олимп чемпионым и Іўэхухэр зезыгъакіўэ Аванян Тигран. Спортым и гугъу пщІымэ, Билал зыгъэсэныгъэхэр иримыгъэкІуэкІыу хъунукъым, ар и узыншагъэм и дежкІэ Іэмалыншэш, физическэ шытыкІэри зэтриІыгъэн хуейщ. Дисквалификацэр 2024 гъэм и щІышылэм и 26-м иухынущ, аращи, и щхьэр течауэ жыпІэ хъунукъым, ауэ Махуэр хуеймэ хэтыфынуш Париж щекІуэкіыну Олимп джэгухэм кіуэнухэр

къышыхах зэхьэзэхүэхэм...» МЭЗКУУ Къанщобий.

Дунейпсо зэхьэзэхуэм къыщыхэжанык Гар кърагъэблэгъэж

Налшык и кхъухьлъатэтІысыпІэм къыщрагъэблэ- тым щагъэува хабзэхэм гъэжащ Норвегием щекіуэкіа бэнэкіэ хуитымкіэ ду- япкъ иткіэ иужьу балл нейпсо чемпионатым Урысей Федерацэм и командэ къэзыхьар текlуауэ къакъыхэхам хэту домбеякъ медаль къыщызыхьа лъытащ. Ар Салказанов-Бищ о Тимуррэ абы и тренер Зак Ууй Арсенрэ.

ТИМУРРЭ абы тренерымрэ хъуэхъу псалъэкіэ спортсмеными іыхьлыхэр, захуигъэзащ Къэбэрдей- ныбжьэгъухэр, спорт жы-Балъкъэрым спортымкіэ лагъуэр. и министрым и къуэдзэ Хэжь Заур. Абы и псалъэхэм къыхэщащ ди щ а- банэ Салказанов Таймулэщіэхэм апхуэдэ лъагапіэхэр къызэрызэранэ- пліанэм щыхуэзат ди щіакІыфыр, адэкІи я ехъу- лэр. Абыхэм я зэпэщІэлІэныгъэхэм хигъэхъуэну зэрыщыгугъыр.

ЗэlущІэм кърихьэлІащ

Фигу къэдгъэкІыжынщи, Словакием и ціэкіэ раз финалым и Іыхьэ тыныгъэр 2:2-уэ иухащ, я гупым, Аршхьэкіэ бэнэкіэ спор-

Къыхэзыгъэщ а и хьэрхуэрэгъур финалым зэрыкІуам къыхэкІыу, БищІор адэкІэ домбеякъ медалым щІэбэныну Іэмал игъуэтащ. КъыкІэлъыкІуэ зэіущічтіым къыщыпэувахэм щатекІуэри, Тимур ещанэ увыпіэр щызыіэригъэхьащ килограмм 74-м нэблагъэ зи хьэлъагъхэм

КЪЭХЪУН Бэч.

Редактор нэхъыщхьэ ЖЫЛАСЭ Заурбэч

Редколлегием хэтхэр:

ЖьэкІэмыхъу Маринэ (унафэщІ-редактор), Ширдий Маринэ (унафэщІ-редактор), Къаншокъуэ Эллэ (жэуап зыхь секретарь), Къардэн Маритэ, Къумахуэ Аслъэн, НэщІэпыджэ Замирэ, Чэрим Марианнэ, ЩхьэщэмыщІ Изэ.

«Алыгэ псалъэ» газетыр КъБР-м и Парламентымрэ Правительствэмрэ ирагъэтхащ (учре-

КъыдэзыгъэкІхэмрэ редакцэмрэ я хэщІапІэр 360030, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэ, Налшык къалэ, Лениным и уэрам, 5

ТЕЛЕФОНХЭР: редактор нэхъыщхьэм, секретарым - 42-56-19; унафэщІ-редакторхэм - 40-48-54, 40-06-33; жэуап зыхь секретарым - 42-22-82; секретариатым - 42-22-66.

КЪУДАМЭХЭМ: политикэмкІэ, жылагъуэмрэ лъэпкъ ІуэхухэмкІэ - 42-22-86; къуажэ гъащІэмрэ экономикэмкІэ-42-57-59; щэнхабзэмкІэ-42-75-36; егъэджэныгъэмрэ щІэныгъэмкІэ - 40-15-31; хъыбарыщІэхэмрэ спортымкІэ - 42-22-88, 42-60-53, 42-22-89; зэдзэкIакIуэхэм - 42-21-88; корректорхэм - 42-60-27; ЭВМ-м и операторхэм - 42-22-84; компьютер ІэнатІэм - 42-26-41; сурэттеххэм - 42-75-78,

Теддзэ тхыгъэхэм къыщыхьа бжыгъэхэм, къыщаІэта Іуэхугъуэхэм я пэжагъымкІэ ахэр зытхахэм нэсу жэуап яхь. Авторхэмрэ редакцэмрэ я Іуэху еплъыкІэр зэтехуэ зэпыту щыткъым.

Газетыр Іэ тезыдзахэм яхуэхьыныр и пщэ дэлъщ КъБР-м федеральнэ пощт зэпыщ Іэныгъэхэмк Іэ и управленэм. Тел.: 76-01-28, 76-01-10

Газетыр 2016 гъэм дыгъэгъазэм и 19-м Печатым и хуитыныгъэр хъумэнымкІэ Къэбэрдей-Балъкъэр щІыналъэ ІуэхущІапІэм ПИ №ТУ07-00117-м щІэту ятхащ

Зы илъэсым газетыр 156-рэ къыдокІ «Издательство «Южный регион» ООО-м щытрадзащ. 357600, Ставрополь край, ЕсэнтІыгу къалэ, Никольскэ уэрам, 5-А

Мы къыдэкІыгъуэм елэжьахэщ: жэуап зыхь секретарым и къуэдзэ Джатокъуэ Марьянэ, редактору ТекІужь Заретэ, корректорхэу Щоджэн Иннэ (1, 2-нэ нап.), Щоджэн Заирэ (3, 4-нэ нап.). КомпьютеркІэ газетым и теплъэр ящІащ Ныр Саидэ, Щомахуэ Марианнэ,

Номерыр «Адыгэ псалъэм» и компьютер ІэнатІэм шагъэхьэзыраш.

сурэтхэм елэжьар Бицу Жаннэщ.

Газетым Іэ традзэн хуейщ сыхьэт 20-м, щытрадзар сыхьэт 20.00-рщ.

Индексыр П 5894 • Тираж 1.841 • Заказ №2298